

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXXII. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE – 2016. OKTÓBER 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

10.

HALLGATNI ARANY?

Nincs is jobb egy helyre kis közmondásnál! Szerencsére a magyar nyelv bővelkedik bennük, minden alkalomra és esetre található közöttük egy-egy odavágó.

Olvasom egy elkeseredett anyuka levelét, aki arról panaszkodik, hogy a szülői értekezleten akkor kezdett „zsibbadni az agya”, amikor a tanító néni a hét-nyolc éves gyerekek szüleinek arról beszélt, hogy mennyire fontos és szükséges az otthoni tanulás azután, hogy a gyerekek egész nap az iskolában ültek, aztán arról, hogy nem tudják, mi vár rájuk harmadikban, negyedikben, ötödikben. Azt írja: „Megfélemlítés felsőfokon. A mostani iskolarendszernek ez a motorja. A teljesítménykényszer, amiből világosan levezethető a majdani énkép totális sérülése, az önbizalomhiány... és az állandósult verseny. A tanítónő szerint az a cél, hogy tanuljanak a gyerekek, és aztán sok pénzt keressenek.” Az anyuka elképed, és már nemcsak a hallottakon, hanem azon is, hogy a szülőtársak mindezek után csendben ülnek, hallgatnak. Csak másnap háborognak az iskola kapuja előtt a gyerekeikre várva, akikért akkor, ott nem álltak ki, amikor lehetett és kellett volna. Ezt tanulták a magyar iskolarendszerben, erre lettek szocializálva. Azzal nyugtatják egymást, mindenhol ez van. Mert ebben az országban inkább mindenki befogja a száját, úgy nem lesz baj. Magyarul: hallgatni arany.

Azok, akiknek – mint a levélíró anyukának – ez nem tetszik, abban bíznak, hogy majd a gyerekek...! De aztán az anyuka is belátja, ha olyan iskolarendszerben nőnek fel, ahol a hallgatás a „természetes” magatartás, nagy valószínűséggel majd a gyerekek is befogják a szájukat. Mert erre szocializálódnak.

Ugyan mi másra? A magyar iskolarendszer sose arról volt híres, hogy érvek mentén vitakozó, a világ dolgait megbeszélő, az életben tisztánlátó és demokratikusan gondolkodó felnőttek tömegét bocsátja ki magából. (Tisztelet annak az elenyésző kisebbségnek, ahol ez megvalósult!) Ám, ami a legutóbbi rendszerszintű iskolaátalakítás legszörnyűbb hozadéka, az még az egykor volt nál is sokkal szomorúbb! A mai magyar iskolarendszer a „te csak ne gondolkozz, majd én eldöntöm, mi a jó neked, és ha teljesíted, amit akarok, előbbre jutsz, ha nem,... na, akkor aztán megnézheted magad!” világa.

És ez az elv nem csak a gyerekekre vonatkozik. A pedagógusoktól is azt várja el, hogy eszerint éljenek, eszerint cselekedjenek. A legtöbbben pedig meg is teszik. A tanárik minden léleknyomorító, értelmetlen és sokszor megalázó intézkedés, törvény, rendelet ellenére a „miért én szóljak, szóljon más, nekem szükségem van az állásra, bármilyen is, nekem a családomat kell eltartanom, inkább kussolok, mert valaki úgyis beköp a főnöknél, én ugyan nem kaparom ki másoknak a gesztenyét, csak nekem legyen meg a hasznom, a többi nem érdekel” elv alapján működnek. (És megint csak tisztelet a kivételnek!) Magyarul: hallgatni arany.

Persze, titokban mindenki reménykedik, hogy egyszer csak jön majd valaki, aki felemeli a szavát helyettük azok ellen, akik az oktatás világát egy összeszerelő üzem futószalagrendszerével keverik össze. Aki majd „helyre teszi” a dolgokat, és egy pillanat alatt mindent megváltoztat, aki majd mindent elintéz helyettük.

Messiásváró nemzet vagyunk.

Ám ha voltak is bátrak, akik mertek, magukra maradtak. A tömeg kihátrált mögülük, viszsa abba az akolmelegbe, amelyik egy morzsányi ígéret kábítása mellett továbbra is a „te csak ne gondolkozz, majd én eldöntöm, mi a jó neked, és ha teljesíted, amit akarok, előbbre jutsz, ha nem,... na akkor aztán megnézheted magad!” világa. Mert az nem rizikós. Láthatatlannak maradni kifizetődőbb.

S hogy közben lélekben megnyomorodott nemzedékek nőnek fel, hogy a kiművelt emberek sokasága helyét a műveletlen bunkók sokasága veszi át, hogy az ország egyre rosszabb és rosszabb helyzetbe lavírozza a jövőt, kit érdekel. Hallgatni arany.

Hallgatni arany?

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL

Alkotmánybírósághoz fordult a PSZ

Folyamatosan nő azok száma, akik – bízva a PSZ-ben – felhatalmazást adtak arra, hogy a szakszervezet az Alkotmánybíróság előtt képviselje őket. A Pedagógusok Szakszervezete köszönetet mond mindegyiküknek ezért a bizalomért!

3

Itt a szakszervezet beszélt!

Ne azt kérdezzék, hogy mit ad a szakszervezet nekik, hanem azt lássák, hogy mit nem kapnának meg, ha az egyeztető tárgyalásokon nem képviselné őket is. (Tömöriné Tóth Anna Hajdú-Bihar megyei elnök)

4

Mit üzen a kormány az óvodáknak?

Néhány önkormányzat vállalta a kifizetését, de az a tapasztalat, hogy a nehéz anyagi helyzetben lévő települések nem tudják ki-gazdálkodni a pénzt, így pl. a dadusok többsége várhatóan nem jut a kiegészítéshez.

4

Az átalakítás a rendszerhibákat nem korrigálja

A mostani államosítás önmagában nem old meg semmit, félő, hogy csak újabb feszültségek forrása lesz, az új szabályozás pedig annyira hiányos, hogy az újabb szakmai és finanszírozási problémákat szülhet. (Györgyi Zoltán oktatáskutató)

5

Itt a pedagógusok beszélnek!

Ami szakvizsgázott, portfóliót feltöltött, Pedagógus II-ben lévő tanárként a legjobban bánt, hogy mára minden pedagógiai elvnek ellentmondóan nem a dicsőre, hanem a büntetésre épül az oktatás.

7

Hosszú az út hazáig

Pedig a tanítónők közül sokan szeretnék beszerezni az író- és a számológépyűrt. A fel-találós meséi, hogy megkereste egy Békéscsabán és Gyulán tanító zenetanár, aki arra kérte, gyártson Muzsika-gyűrűt is.

9

Fegyver a szegénység ellen

Az óvodában, az általános iskolában és az alsó középfokú oktatásban a pedagógusok keresete jelentősen elmaradt más diplomásokétól, de fizetésük 2012 és 2014 között emelkedett az életpálya keretében.

11

Tanodák a szakadék szélén

A kormány több mint 5 milliárd forintot fordít a tanodafejlesztési program folytatására. A tapasztalt, legrégebben működő, számos korábbi tanodapályázaton nyertes civil szervezetek projektjei nem kapnak az 5,3 milliárd forint szétosztandó támogatásból.

13

Elindult a TehetségKapu portál

A tehetségek felismerését, kiválasztását és fejlesztését célozza segíteni a tehetségkapu.hu oldal, amelyet szeptember 28-án mutattak be Budapesten. A TehetségKapu portál indulása alkalmából *Novák Katalin* család-, ifjúság- és nemzetközi ügyekért felelős államtitkár elmondta: a tehetség gondozása közös ügy, abban a családoknak, a pedagógusoknak, az iskoláknak, a szakembereknek, a civil partnereknek és azon állampolgároknak is szerepük van, akik az adó 1 százalékával járulnak hozzá ehhez az üggyhöz.

A TehetségKapu oldal létrehozásával a tehetséggondozás ügyét, a tehetségek felismerését, az eligazodást, a családokat, a gyermekeket, a tehetséggondozásban közreműködő szakembereket, pedagógusokat szeretnék segíteni. A portál szándékaik szerint segít a tehetségek azonosításában, fejlesztésében és a legmegfelelőbb programok, mentorok megtalálásában. Az oldalt a Nemzeti Tehetség Program finanszírozásával valósították meg.

Idén és jövőre is 2,8 milliárd áll rendelkezésre a Nemzeti Tehetség Programra, évente 300-350 ezer tehetséges gyermeknek tudnak támogatást nyújtani a programon keresztül.

Palkovics László oktatásért felelős államtitkár rámutatott: a tehetséggondozásban elsődleges szerepe van a pedagógusnak, hogy felismerje a tehetséget, és aztán ezzel tudjon úgy sáfárkodni, hogy az ne vesszen el. Ehhez a szükséges módszertant is birtokolni kell. A pedagógus-továbbképzés átalakítása zajlik, 2018-tól szeretnék azt más alapokra helyezni.

Az Arany János Tehetséggondozó Program szerint kifejezetten jól működik, a kormány a szükséges forrásokat biztosítja. A programot tovább erősítenék – tette hozzá.

A tehetséggondozás a középiskola végén nem zárul le, elemi érdek, hogy e hallgatóknak valódi alternatívát kínáljanak a hazai egyetemeken is. Ezt célozza az Új Nemzeti Kiválósági Program, amely a középiskolában magas teljesítményt nyújtókat segíti. A program első ösztöndíjai már szeptembertől elérhetők – mondta, és reményét fejezte ki, hogy a 2,2 milliárdos keret növelhető lesz a jövőben.

Brassói Sándor, az Oktatási Hivatal köznevelési elnökhelyettese arról beszélt, a jövő tanévre egy, a portálon regisztrált tanuló az online kérdéseken végighaladva megkaphatja tehetségprofilját, azaz azt, hogy mennyire motivált, az egyes területeken mennyire tehetséges. Össze tudják kapcsolni a mentorokat, az intézményeket és a tehetségeket is egymással, valamint jól működő nyári táborok, szakmai hetek ajánlására is lehetőség van az intézmények számára.

MTI

Tausz Katalin és az UNICEF

Tausz Katalin lett az UNICEF Magyar Bizottság Alapítvány új gyerekjogi igazgatója, fő feladata a gyermekjogok megismeretése. Az ENSZ gyermekvédelmi szervezetének eljuttatott közleménye szerint munkája során a kormányzattal, civil szervezetekkel, szakemberekkel és gyermekekkel közösen dolgozik majd a gyermekjogok érvényesítéséért. Emellett feladata az UNICEF nemzetközi és hazai kutatásainak bemutatása a sajtó számára, illetve a Gyerekjogi koalíció teljes körű koordinálása. *Tausz Katalin* 1996-ban szerzett PhD fokozatot szociológiából az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, kutatási területe a szegénység, gyerekszegénység, a fogyatékkal élő emberek helyzete és a szociális ellátórendszer működése.

Forrás: Jogi Fórum

Ezer gyerek látni fog

Szakértői becslések szerint Magyarországon több tízezer olyan, nehéz sorsú, rosszul látó gyermek él, akiknek szülei nem tudják kifizetni a szemüvegvásárlás költségeit. A Magyar Látszerész Szövetség és a Gyermekétkeztetési Alapítvány (GYEA) közös akciójában keretében ezer mélyszegénységben élő gyerek kaphat szemüveget ingyenesen. Az októberben kezdődött Látás Hónapja Európában egyedülálló kezdeményezés.

A Magyar Látszerész Szövetség és a Gyermekétkeztetési Alapítvány (GYEA) közös akciójában keretében ezer mélyszegénységben élő gyerek kaphat szemüveget ingyenesen. A Látás Hónapja intézményi részvételi díjának egy részét is erre a programra szánja a szövetség. Az akcióról az alapítvány programvezetője, *Barát József* beszélt. Elmondta: szakértői becslések szerint Magyarországon több tízezer olyan, nehéz sorsú, rosszul látó gyermek él, akiknek szülei nem tudják kifizetni a szemüvegvásárlás költségeit. A sajtótájékoztatón részt vett az ózdi „Van Helyed Stúdió” két növendéke, a 14 esztendő *Nyeste Anna* és a 12 esztendő *Rácz Szabasztián*. Szüleik közfoglalkoztatottak, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásból próbálják eltartani családjukat, így a két tehetséges gyerek tanulmányait eddig nagyban akadályozta, hogy nem láttak megfelelően, de szemüvegre nem futotta a szűkös családi költségvetésből.

Tóbiás Richárd, a Magyar Látszerész Szövetség elnöke elmondta: nemzetközi felmérések azt bizonyítják, hogy az emberek több mint 50 százalékának szüksége van látáskorrekcióra. Magyarországon azonban közel 1,5 millióan még sosem vettek részt szemvizsgálaton, pedig nem látnak jól. Hazánkban minden negyedik nőnek és minden hatodik férfinak enyhe látászavara van. Erről beszélt *prof. dr. Nagy Zoltán Zsolt*, a SOTE Szemészeti Klinikájának igazgatója. Kifejtette: kevesen tudják, hogy a látásvizsgálat során nemcsak egy esetleg később súlyossá váló szembetegség, de például a cukorbetegség vagy akár a magas vérnyomásra utaló jelek is felfedezhetők. A gyakori fejfájás, rossz közérzet kiváltó oka sok esetben az éleslátás és dioptriakorrekció hiánya vagy a nem megfelelő látásjavító eszköz viselése. (OS)

Pukli kilépett a Tanítanékból

„Megírtam a Tanítanék tagjainak, hogy kiszállok a mozgalmából” – jelentette be *Pukli István*, az oktatás megreformálásáért küzdő szervezet vezéralakja a szeptember 28-i Magyar Nemzetnek adott interjújában. A Teleki Blanka Gimnázium igazgatója ettől függetlenül az oktatás ügyéért továbbra is dolgozni akar. Azt sem zárta ki, hogy ezt akár egy új civil mozgalom élén állva tegye, a nevét brandként használva.

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBBI!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalék áfával 4500 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk. Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féldoldalas 60 000, a negyedoldalas 30 000 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 1. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: *Millei Ilona*

Technikai szerkesztő: *Márfiné Béczi Erika*

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Lévelel: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453

Felélő kiadó: *Galló Istvánné elnök*

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

NEMZETKÖZI KONFERENCIA POZSONYBAN

A Szlovák Pedagógus Szakszervezet 9. nemzetközi konferenciáját tartotta október 3–4-én Pozsonyban. Erre az eseményre a visegrádi országokon – Csehország, Lengyelország és Magyarország – kívül Finnországból is hívtak vendéget. Hazánkat Gosztonyi Gábor, a PSZ alelnöke képviselte.

A konferencia megnyitóján részt vettek a szlovák politikai vezetők is: az országgyűlés elnöke, az oktatási miniszter, a parlament oktatási bizottságának elnöke és ellenzéki tagjai, a belügyminiszter tanácsadója, a munkaügyi államtitkár. A köztársasági elnök levélben köszöntötte a résztvevőket. A hivatalos köszöntők után a jelenlévők elmondhatták véleményüket és kérdéseket tehettek fel a politikusoknak. Ha nekik nem tetsző választ kaptak, elégedetlenségüknek is bátran hangot adhattak.

A szakmai munka négy szekcióban folyt:

1. Az oktatási rendszer és a tisztességes munka (az oktatásban dolgozók, az alapítók és a fő kormányzati egységek kötelességei és jogkörei)

2. Életpálya-rendszerek (a pedagógiai és technikai dolgozók gyakorlata, az oktatási dolgozók életpálya-újtjai, tanulmányi szabadság, a munkavállaló egyéni tanulására biztosított előnyök/juttatások)

3. Az oktatási dolgozók helyzete a fizetés alapján (bérek, bérkiegészítés, különleges juttatások, kreditek – a személyes juttatások, támogatások, egyéni bérek és a folyamatos tanulásrendszerének feltételei)

4. Az oktatásban dolgozók ellátása (egészségügyi, társadalombiztosítási, a munkaerő regenerációját szolgáló ellátások, az agresszió és erkölcsi bántalmazás elleni védelem, illetve ezek megelőzése)

A plenáris ülésen a külföldi meghívottak tartották meg előadásait. Gosztonyi Gábor a magyar pedagóguséletpálya-modellről beszélt.

Összefoglalva a tapasztalatokat: a visegrádi országok oktatási helyzete nagyon hasonló, mindenhol az európai átlaghoz képest alacsony fizetések, a túlterheltség jelenti a legnagyobb problémát.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGHOZ FORDULT A PSZ

Folyamatosan nő azok száma, akik – bízva a PSZ-ben – felhatalmazást adtak arra, hogy a szakszervezet az Alkotmánybíróság előtt képviselje őket.

A Pedagógusok Szakszervezete köszönetet mond mindegyiküknek ezért a bizalomért!

Köztudott, hogy a kormány kizárta az automatikus Pedagógus II. fokozatba történő átsorolását azoknak a legfeljebb 7 évvel a nyugdíj előtt álló pedagógusoknak, akiknek a minősítési eljárását az Oktatási Hivatal sikertelennek minősítette.

A Pedagógusok Szakszervezete minden lehetséges eszközzel fellép a – megítélése szerint – alaptörvény-ellenes intézkedés ellen.

A PSZ honlapján (www.pedagogusok.hu) elolvashatják azt a levelet, amelyet az Alkotmánybíróság főtákarának írt a szakszervezet. Ugyanott megtalálják az Alkotmánybíróságnak 2016. szeptember 29-én elküldött beadványt. Ebben természetesen kitakarták azok nevét, akiket a PSZ képvisel. Ugyancsak a honlapon megtalálható a „Beadvány-minta” azok részére, akik „sikertelen” minősítési eljárás miatt kimaradnának a Pedagógus II. fokozatba történő automatikus átsorolásból.

A Pedagógusok Szakszervezete a minél sikeresebb fellépés érdekében továbbra is várja azok jelentkezését, akiknek a nevében eljárhat!

MAGYARORSZÁGON TANÍT A LEGTÖBB NŐ

A Pedagógusok Szakszervezete is köszöntötte a tanítókat a Pedagógusok Világnapján, október 5-én. 1966-ban ezen a napon született meg az a pedagógusok jogairól szóló ajánlás, amelyet az UNESCO és a nemzetközi Munkaügyi Szervezet írt alá, és amely a kormányok számára követendő elveket fogalmazza meg. A 146 paragrafusból álló dokumentum többek között tartalmazza a tanárok megbecsülésének szükségességét, előírja az ingyenes továbbképzést, és kimondja, hogy a pedagógusok jövedelmezése nem maradhat el az egyenértékű képesítést követelő más foglalkozásúak bérezésétől. (Arról, hogy jelenleg milyen e szempontok szerint a magyarországi helyzet, a 11. oldalon olvashatnak.) Az Eurostat a Pedagógusok Világnapja alkalmából egy másik szempont szerint készített statisztikát. Ezt alább olvashatják.

Nincs olyan tagállama az EU-nak, ahol az első hat évfolyamon tanító pedagógusok között a magyarországinál nagyobb lenne a nők aránya, és „középfokon” is uniós átlag felett reprezentált a hazai tanári karban a szebbik nem – derül ki abból a statisztikából, melyet az Eurostat készített.

Középfokon kiegyenlítettebb a nemek aránya

Az Európai Unió alapfokú iskoláinak első hat évfolyamán 2014-ben 2,1 millió tanító és tanár dolgozott, döntő többségük, 85 százalékuk nő. A középfokú oktatásban 3,6 millióan tanítottak, a nők aránya ebben a körben 64 százalék.

Az általános iskolák első hat évfolyamán tanító pedagógusok körében a nők aránya Litvániában, Magyarországon, Szlovéniában (97 százalék) és Olaszországban (96 százalék) volt a legmagasabb, és 11 tagállamban elérte a 90 százalékot. Lettországon 83, Litvániában 82, Bulgáriában 79 százalék, Dániában, Görögországban és Luxemburgban a nők aránya 69, 70, illetve 75 százalék volt 2014-ben. Az uniós átlag 85 százalék volt.

A felső tagozatokon és a középfokú oktatásban tanító pedagógusok körében már valamivel kiegyensúlyozottabb a nemek aránya.

Az oktatók tizede fiatalabb 30 évesnél

Az első hat osztályban oktatóknak uniós átlagban mindössze 11 százaléka (0,2 millió fő) volt fiatalabb 30 évesnél, míg az 50 felettiek aránya nagyjából 32 százalék volt. A következő évfolyamokon kevesebb volt a fiatal és több az idősebb pedagógus: az előbbieik aránya 8, az utóbbiaké 38 százalék.

Az alsó tagozaton tanító pedagógusoknak uniós átlagban 32 százaléka volt idősebb 50 évesnél 2014-ben. Ez az arány a felső tagozatokon és a középiskolákban magasabb (38 százalék), mint az alapozó képzésben. A szórás elég nagy: míg Olaszországban a legmagasabb, 58 százalék, addig Máltán 15 százalék.

A magyar mutatók

Az első hat osztályban az Eurostat adatai szerint Magyarországon 35 ezer pedagógus oktatta a gyerekeket 2014-ben; 97 százalékuk nő, 35,5 százalékuk 50 év feletti.

A következő hat évfolyammal 78,7 ezer pedagógus foglalkozott, ebben a körben a nők aránya 71, az 50 év felettieké pedig 35,5 százalék volt.

VÁLJON ÖNTUDATOS, JOGAIÉRT KIÁLLÓ MUNKAVÁLLALÓVÁ!

Hajdú-Bihar megye: legfontosabb a szervezet megerősítése, a tagszám növelése

Elindul az „Itt a szakszervezet beszél!” című rovatunk. Ebben a számunkban Hajdú-Bihar megye számol be arról, mi történt náluk az elmúlt hónapban. *Tömöriné Tóth Anna* megyei elnök írásából azt is megtudhatjuk, mi jelent gondot vagy sikert a szervezet munkájában. A megyei szervezet tagjai megfogalmazták a célt is, amelyet kitűztek maguk elé. Nagyon fontosnak tartják, hogy a pedagógustársadalom megértse, a PSZ nemléte mit jelentene számukra. Következő számunkban Fejér megye szakszervezeti életébe tekintünk majd be.

Lássák, hogy mit nem kapnának meg, ha az egyeztető tárgyalásokon nem képviselné őket a szakszervezet

„Az új tanév indulása a szervezeti élet folytatását is jelenti várakozással és feladatok megoldásával.

A 326-os kormányrendelet módosításának azon részét, mely az »órakedvezményt« tartalmazza, az intézményekben és a tanterületekben sokféle módon értelmezték, értelmezik. Egyeztetésekre volt szükség, melynek kimenetele megyénkben az lett, hogy az »órakedvezmény« a neveléssel – oktatással lekötött munkaidő 26 illetve 24 órájába lett beszámítva.

Sajnos még mindig előfordul, hogy az intézményvezetők a kollektív szerződés figyelmen kívül hagyásával akarták a szakszervezeti tisztségviselők munkaidő-kedvezményét beszámítani. Sokszor tankerületi szintig kellett egyeztetni a problémák megoldásában.

Hajdú-Bihar megye települési titkárai egyeztetéseket kezdeményeztek az önkormányzatoknál, polgármestereknél, hogy bérben kívüli juttatásban részesüljenek az óvodákban, a nevelést-oktatást segítő dolgozók. Ennek sikeressége változó: van ahol biztos az ígéretet, van ahol választ sem, van ahol elutasítást kaptak.

Az év eleji alapszervezeti taggyűléseken tagjaink megbeszélték és megfogalmazták szervezetünk további lépéseit. Fontosnak tartották a tárgyalások folytatását.

A szakképző centrumokhoz tartozó intézmények szakszervezeti tagjai kiemelten fontosnak tartják a kollektív szerződés rájuk is vonatkozó megkötését.

Megyénk tanévnyitó értekezletén vendégünk volt *Galló Istvánné*, a PSZ elnöke és

dr. Selmeciné dr. Csordás Mária jogász. Teljes körű tájékoztatást kaptunk a közoktatás helyzetéről, kérdéseiről, feladatainkról. A jelen lévő kollégák nagyon tartalmasnak és előremutatónak tartották a kapott információt.

Ebben az évben legfontosabb feladatunk szervezetünk megerősítése, tagszámának növelése. A pedagógus társadalommal azt kell megértetnünk, hogy a PSZ nemléte mit jelentene számukra is. Ne azt kérdezzék, hogy mit ad a szakszervezet nekik, hanem azt lássák, hogy mit nem kapnának meg, ha az egyeztető tárgyalásokon nem képviselné őket is.

El kellene érünk azt, hogy a pedagógus öntudatos, jogaiért kiálló munkavállalóvá váljon.”

T. T. A.

MIT ÜZEN A KORMÁNY AZ ÓVODÁKNAK?

A PSZ óvodapedagógiai tagozata intézőbizottsága 2016. október 6-án ülést tartott a budapesti székházban. A testület üdvözlőné azt a sajtóban megjelent hírt, miszerint a köznevelési intézményekben pedagógus szakképzettség nélkül dolgozó, a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak január elsejétől „fenntartótól függetlenül 10 százalékos béremelést kapnak” – *Rétvári Bence*, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára egy szocialista képviselő kérdésére válaszolta ezt a Magyar Hírlap cikke szerint.

Csak hogy a PSZ jogászai szerint ez nem fedi a valóságot, ugyanis az e kérdéskört szabályozó kormányrendelet IV. fejezete – a tételeken felsorolt kivételekkel – csak a közalkalmazottakra terjed ki, tehát a Munka törvénykönyve alá tartozó, egyházi vagy alapítványi fenntartásban működő intézmények dolgozóira nem vonatkozna a 10 százalékos béremelés. A Pedagógusok Szakszervezete ezért is tartja sajnálatosnak, hogy többszöri kezdeményezése ellenére az oktatásért felelős minisztérium vezetői nem hajlandók összehívni azt a közalkalmazotti érdekegyeztető fórumot, ahol egyebek mellett ezt is tisztázni lehetne. Közben Rétvári Bence államtitkár sajtótájékoztatót tartott, amelyen az hangzott el, hogy jövőre a nevelést-oktatást közvetlenül segítő 7+3 százalékos béremelésre számíthatnak (ebből 7 százalékot mindenki megkap, 3 százalékot pedig differenciáltan osztanak el az intézményvezetők). Tehát – az MTI beszámolója szerint – ezen a tájékoztatón nem volt szó arról, hogy „fenntartótól függetlenül” mindenki megkapja a 10 százalékos béremelést.

Szegény önkormányzat nem fizet

Az intézőbizottsági ülésen a megjelentek szóvá tették, hogy a korábban beígért, 2 X 35 ezer forintos, idei kiegészítő juttatást csak a Klik fenntartásában lévő intézményekben dolgozó nevelést-oktatást segítő kapják meg, az önkormányzatokhoz tartozó óvodák általában nem. Néhány önkormányzat vállalta ennek kifizetését, de az intéző-

bizottság tagjainak az a tapasztalata, hogy a kisebb, nehéz anyagi helyzetben lévő települések nem tudják kigazdálkodni a pénzt, így pl. az óvodákban dolgozó dadusok többsége várhatóan nem jut idén ehhez a pluszkiegészítéshez.

Dr. Varga Mária Beáta, a PSZ munkajogi szakértője tájékoztatást adott az alkotmánybírósági beadványról. Egyre többen jelentkeznek és vállalják, hogy aláírják a beadványt: a szakszervezet szerint ugyanis alkotmány- és törvényellenes a nyugdíj előtt 7 évvel állók portfóliójáról szóló legutóbbi rendelkezés.

Döntöttek a jövőről

Az intézőbizottság tagjainak bemutatkozott *Gosztanyi Gábor*, a PSZ márciusban megválasztott alelnöke, aki a jövőben koordinálja a szakszervezetben belül működő szakmai tagozatok munkáját. Az alelnök tájékoztatást adott a Klik és a szakképzés átalakításából adódó érdekvédelmi munkáról is.

A testület úgy döntött, hogy a korábban megszervezett, ám az áprilisi sztrájk miatt elhalasztott országos konferenciát 2017. március elején tartja meg, hiszen továbbra is időszerű téma többek közt az óvodapedagógusok portfóliója, minősítése.

A tervek között szerepel, hogy az intézőbizottság kihelyezett tagozati ülést tart vidéken: 2017 júniusában várhatóan Szolnokon, 2018-ban pedig Orosházán.

AZ ÁTALAKÍTÁS A RENDSZERHIBÁKAT NEM KORRIGÁLJA

Közoktatás-irányítási változatok az OFI kutatójának szemével

A rendszerváltást követően a 2010-ben felálló új kormányzat alapvető változásokat hajtott végre a közoktatás rendszerében. A változások a korábban önkormányzati fenntartású iskolák állami kézbe vételével csúcsosodtak ki. Az új rendszer új aktorok (Klebsberg Intézményfenntartó Központ, illetve ennek tankerületei) megjelenését, mások – önkormányzatok – háttérbe szorulását, s a korábbitól teljesen eltérő fenntartói-finanszírozói mechanizmus bevezetését eredményezte. Az európai mintáktól alapvetően eltérő, sok tekintetben végiggondolatlan és kiforratlan rendszer módosításra szorul – így kezdte összefoglalóját az Új Pedagógiai Szemle 5–6. számában *Györgyi Zoltán* oktatáskutató, egyetemi docens, a Debreceni Egyetem Neveléstudományok Intézete tudományos főmunkatársa. Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) saját folyóiratában az OFI kutatója a 2016 tavaszán tervezett törvénymódosítás kapcsán elemzi a közelmúltban lezajlott változásokat, s értelmezi a tanulmány írása közben nyilvánosságra került törvényi koncepciót, némi európai kitekintéssel. Következtetése, hogy az iskolarendszer mindennél erősebb, Európában példa nélküli államosítása, az átalakítás csak tovább nehezíti a működést, miközben a rendszerhibákat nem korrigálja.

A tavaszi pedagógustiltakozások után a kormány úgy döntött, decentralizálja az oktatási irányítást: az egységes Klik helyett 58 tankerületet hoznak létre, ezzel az ígélet szerint a döntések egy része közelebb kerül a helyi szinthez. A januárban életbe lépő változás megítélése azonban elég ellentmondásos: idáig ugyanis három és félszer ennyi, 198 tankerület működött, és továbbra is központi hatóság dönt majd a lényeges kérdésekben, miközben az iskolák 2013-ban elkezdett államosítása újabb szintet lépett: ettől az évtől az önkormányzatok már nem is működtethetik az iskolákat. Györgyi Zoltán tanulmánya szerint a minden eddigénél teljesebb, mostani államosítás önmagában nem old meg semmit, félő, hogy csak újabb feszültségek forrása lesz, az új szabályozás pedig annyira hiányos, hogy az újabb szakmai és finanszírozási problémákat szülhet. Azzal, hogy a működtetés és a fenntartás a jövőben nem válik szét, és mindkettő állami kézbe kerül, az állam szerepe tovább erősödik akkor is, ha a közvetlen irányítás nem országos központból, hanem alközpontokból történik. „Ez olyan irány, ami önmagában nem old meg semmit, bár azt sem lehet állítani, hogy eleve ellehetetlenítene a rendszert” – írja Györgyi Zoltán az új tankerületi rendszerről.

Az államosítás nem gyógymód

Az államosítás már eddig is súlyos problémákat okozott az OFI kutatója szerint. „Az állam, akár a teljesítmény fokozása, akár a szerkezeti beavatko-

zások révén széles eszköztárral kell hogy rendelkezzen, amellyel beavatkozhat a rendszerbe, de a centralizált irányítás önmagában nem jelent gyógymódot.” Az oktatási kormányzat leginkább két problémával indokolta az elmúlt években az erőteljesebb állami feladatvállalást: egyrészt, hogy (főleg a kisebb) önkormányzatok nem tudták finanszírozni az intézményeiket, másrészt, hogy ez hozzájárult az iskolák közötti különbségekhez. A finanszírozási gondokat azonban államosítás nélkül is meg lehetett volna oldani, 2013 óta pedig nem látszik olyan központi koncepció, amellyel érdemben igyekeztek volna csökkenteni az iskolák közötti egyenlőtlenségeket – pedig általános megítélés szerint ez a magyar oktatási rendszer egyik legnagyobb alapproblémája. Az, hogy melyik gyerek hova jár, most is legalább annyira meghatározza a későbbi esélyeket, mint korábban, sőt az egyházi iskolák helyzetbe hozása közvetve csak erősíti a szegregációt.

A decentralizálás előny

Az sem igaz, hogy a nagyobb állami befolyással lehetne kikényszeríteni a jobb oktatást. Ha kicsit kinézünk Magyarországról, azt látni, hogy a centralizáltság és a tudáseredmények között nagyon laza a kapcsolat, ezt mutatják a 2015-ös PISA-eredmények is.

És bár a különböző országok oktatási rendszerei a sok különbség miatt csak nehezen vethetők közvetlenül össze, az európai összehasonlítás alapján „inkább a decen-

lizált döntéshozatal előnye rajzolódik ki”.

Az összehasonlítás azért sem igazán lehetséges, mert nincs mivel: az iskolák általános állami fenntartása Európában egyedül Franciaországra jellemző, de ott is a decentralizáció az irány. Ettől még elvileg persze akár lehetne sikeres a példa nélküli magyar államosítás, de a gyakorlatban nem ez a helyzet.

Az állam aktivitása jórészt kimerült a jogok elvételében az iskoláktól. Mindez megnehezítette a rendszer működését anélkül, hogy a korábban valóban sok problémával küzdő oktatás rendszerhibáit korrigálta volna – olvasható az OFI kiadványában az elmúlt évek változásairól. Azzal, hogy a fenntartás 2013-ban állami kézbe került, „a decentralizált működés előnyei kiestek, a döntési folyamatok akadózóvá váltak, az oktatás helyi szereplőinek jelentős része elégedetlenebb lett pozíciójával, vagyis erőforrások mentek veszendőbe”.

Az önkormányzatok rugalmasabbak

Az államosítás problémáira most a kormány újabb államosítással próbál válaszolni. Mivel mostantól az önkormányzatok már nem is működtethetik az intézményeket, az olyan bizonytalanságoknak, mint hogy kinek ki is a munkáltatója, vagy hogy az egyes költségeket kinek is kellene fizetnie, elvileg vége, de az OFI tanulmánya alapján a legújabb átalakításba szinte bele vannak kódolva a másfajta problémák.

(Folytatás a 6. oldalon)

AZ ÁTALAKÍTÁS A RENDSZERHIBÁKAT NEM KORRIGÁLJA

(Folytatás az 5. oldalról)

Centralizáció vagy decentralizáció helyett Györgyi Zoltán egy harmadik, itt elég áthallásosnak tűnő kifejezést használ, és dekoncentrációról beszél. Bár a korábbi centralizált rendszer oldódik a tankerületi központok nagyobb önállósága révén – írja –, „mivel azok továbbra is egy egységes szervezet részeként a központi akarat végrehajtói lesznek, valójában csak dekoncentrációról beszélhetünk”.

Az önkormányzatok eliminálása a rendszerből önmagában is komoly problémákat okozhat, főleg, hogy Györgyi tapasztalatai szerint idáig épp az önkormányzati működtetők voltak sikerebbek. Az állami fenntartónál rugalmasabban tudtak reagálni a váratlan helyzetekre, jobban ismerik a helyi igényeket, és miközben a kapacitáshiányos, alulfinanszírozott KLIK az elmúlt években többször volt a fizetésképtelenség határán, az önkormányzatok időnként erejükön felül segítették az iskoláikat. Ennek most vége, ők ezentúl kevésbé tudnak majd támogatni.

A költségvetési tervezés átláthatatlan lesz

Most 58 tankerületet hoznak létre, de nem látszik, hogy ilyen nagy tankerületek működését mi indokolja, mi lehet az a szakmai hozadék, ami mellette szól. A tankerületek között közel ötszörös különbségek is lesznek. A legkisebb (délpesti) tankerülethez 20 általános iskola tartozik januártól, miközben az egész Komárom-Esztergom megyét lefedő tabányaihoz 95. Olyan intézmények kerülnek közös irányítás alá, amelyek korábban semmilyen igazgatási kapcsolatban nem álltak egymással. Ráadásul vidéken, ahol amúgy is jóval nagyobbak a földrajzi távolságok, egy átlagos tankerületre jóval több intézmény jut majd, mint Budapesten.

Néhány konkrét szabályozási kérdésen (ilyen az iskolaigazgatók mostantól felsőbb jóváhagyás nélkül elkölthető 50 ezer forintos pénzügyi kerete, illetve a tanárok alkalmazása és felmentése) túlmenően a tankerületek döntési jogköréről egyelőre nem sok mindent lehet tudni. A tankerületek közötti forrásmeg-

osztás mechanizmusáról a törvény nem mond semmit, sem az iskolák és a tankerület, sem a tankerületek és a központi pénzügyi szervezet közötti pénzmozgások nincsenek „algoritmizálva”. Ha erre nem találnak ki valamit, a költségvetési tervezés átláthatatlan lesz – figyelmeztet a kutató. Emiatt a rendszer még akkor is állandó feszültségekkel fog működni, ha esetleg több pénz jutna az oktatásra.

Hogy (az állam) mi mentén ad valamilyen önállóságot a tankerületeknek, nem olvasható ki a törvénytervezetből, így az sem, hogy ezek milyen helyi igényeket elégíthetnek ki. „Nem látszik átgondolt szervezeti felépítés, a megfelelő mechanizmusok nélkül érdemi célokat nem lehet megvalósítani.” Ezek hiányában két rossz kimenetel valamelyikére, vagy azok kombinációjára lehet számítani: vagy az országos irányító Klebelsberg Központ fogja a saját központi akaratát rákényszeríteni a tankerületekre, függetlenül azok eltérő helyzetétől, vagy pedig áttekinthetetlen tankerületi szintű döntések születnek majd, nem átlátható érdekek mentén.

Hiányzik a társadalmi, szakmai vita

Ez pedig továbbra is azzal járhat, hogy a helyi kezdeményezések háttérbe szorulnak. „Mindezen folyamatok mögül hiányzik az iskolarendszer differenciáltságának terepére, annak mértékére vonatkozó szakmai, társadalmi vita, s az ennek révén kialakuló konszenzus, amely mentén az oktatási kormányzat hitelesen beavatkozhat a rendszerbe, s az egyes társadalmi rétegigények is megtalálják helyüket.” Emiatt, szól a következtetés: a 2013–2016 közötti működési zavarok megoldásához ez az újabb államosítás aligha járul hozzá.

Ez idáig végig szakmai elemzés, de könnyen kiolvashatók belőle a centralizált döntéshozatalból következő politikai kockázatok is. Nincs szakmai vita, amely alapján a kormányzat hitelesen beavatkozhatna a rendszerbe, marad a parancsoltnak érzett, felülről levezérelt reform: „Ha az állam mint fenntartó mégis megpróbál hozzájárulni bizonyos kiváltásokhoz, ezt továbbra is csak erős poli-

tikai kockázat mellett teheti meg, mert nincsenek a rendszerbe építve olyan elvrendszerek és ezekhez kötődő egyeztetési mechanizmusok, amelyek legitimálhatják az intézkedéseket.”

A teljes államosítás ennyiben a kezdeményezőinek is rizikós lehet, és nem véletlenül nincs máshol ilyen irány a kontinensen: „Az európai országok többségében az önkormányzati fenntartás és a többnyire erős állami pénzügyi szerepvállalás egyfajta egyensúlyt teremt az országos szintű szakpolitikai törekvések és a helyi érdekek tekintetében.”

Az európai gyakorlatban megkérdőjelezhetetlennek látszik mindkét szint szerepe.

Összegzés

Összegzésében Györgyi Zoltán megállapítja, hogy a tervezett változások továbbra is idegenek az európai gyakorlatból. Az intézményfenntartás koncentrált-sági foka ugyan – várhatóan – csökken, de a hatalmasra duzzasztott, semmiféle történeti, igazgatási előzményekkel nem rendelkező tankerületek és az országos központ közötti szerepmegosztás továbbra is tisztázatlan. Sem a tankerületek, sem a tankerületen belül az egyes iskolák finanszírozására nem rajzolódnak ki (árnyalt, megalapozott, politikailag is vállalható) normatív mechanizmusok, a korábban finanszírozási pufferként viselkedő önkormányzatok további háttérbe szorítása pedig a jövőbeni finanszírozást vagy rugalmatlanná teszi, vagy az eddigi, sok tekintetben joggal bíralt egyenlőtlenségeket konzerválja, vagy pedig átláthatatlan helyi alkuk terepévé változtatja, miközben a rendszer a helyi erőforrásokat egyre inkább elveszíti. Mindezen folyamatok mögül hiányzik az iskolarendszer differenciáltságának terepére, annak mértékére vonatkozó szakmai, társadalmi vita, s az ennek révén kialakuló konszenzus, amely mentén az oktatási kormányzat hitelesen beavatkozhat a rendszerbe, s az egyes társadalmi rétegigények is megtalálják helyüket.

Index-PL

Az eredeti OFI-tanulmány elolvasható: http://folyoiratok.ofi.hu/sites/default/files/journals/upsz_2016_5_6_teljes.pdf

BÜNTETŐ OKTATÁS

„Ma már, ha becsengetnek, csak nézünk egymásra, na, ha muszáj, akkor menjünk!”

Még csak három hete dolgozunk, de akkora a leterheltség, és olyan fáradtak a kollégák, mint régen a tavaszi szünet előtt voltak. A túlterheltség és a papírmunka, az adminisztráció kiégeti az embereket, kilátástalan, jövőkép nélküli rutinná vált az oktatás. A törvény 22–26 órában határozza meg a kötelező tanórák számát. Normális helyen a 24-et célozták meg. Nálunk a 26-ot. Meg hogy már nem kell „lepapírozni” a 32 óra kötelező benntartózkodást? Ugyan! Mindenkinek annyi luk van az órarendjében, hogy kijöjjön a 32 óra. De, tudja, ami szakvizsgázott, portfóliót feltöltött, Pedagógus II-ben lévő tanárként a legjobban bánt, hogy mára minden pedagógiai elvnek ellentmondóan nem a dicséretre, hanem a büntetésre épül az oktatás. **Büntető oktatás.**

„Úgy 15 éve öröm volt bejönni, tanítani. Ma már, ha becsengetnek, csak nézünk egymásra, na, ha muszáj, akkor menjünk! Azt mondják rólunk, hogy balosok vagyunk, meg a régít sírjuk vissza. A fene beszél erről! Csak példaként hozom fel a múltat, elvégre a példát nem hozhatom a jövőből. (Ami, ha így haladunk, nem is lesz.) Ez ma a hétköznap, ez van!

Azzal, hogy bejött a felnőttoktatás az órarendbe, kollégáim többsége 40 óránál is többet tölt bent egy héten. Mivel 19 osztályban tanítok (így jön össze a kötelező óraszámom), a srácok ismernek meg az ebédlőben, és nem én őket. Nincs kész előre a sokadik órarend, ahhoz nincs terem rendelve, csak reggel tudjuk meg mi is, a gyerekek is, kinek hol milyen órája lesz. Az osztályt is keresni kell, és a gyerekeket is, akiket taníthatunk. Taníthatunk?!

Harminc éve állok a katedrán, villamosmérnökként erre tettem fel az életemet. Ezért tanultam pedagógiát, ezért lettem oktatásmenedzser. Valamikor gazdasági jognak (vállalkozás-ismeretnek) hívták a tantárgyat, amit tanítok, most Foglalkoztatás II-nek nevezik, ha idegen nyelven folyik, Foglalkoztatás I-nek. Egy órájuk van a diákoknak belőle kéthetente, pedig nagy szükségük lenne rá, ha szakma után ácsingóznak. Például azért, hogy tudjanak a mai elvárásoknak megfelelő önéletrajzot írni, egyáltalán egy új munkahelyre jelentkezni, tisztában legyenek a gazdaság, a vállalkozások alapkérdéseivel, képesek legyenek kommunikálni. Magyarórán nem a gyakorlati és szakmai kommunikációt tanulják. Én alkalmazott gazdaságtannak hívnám. Most szakelméletet tanítok, heti fél-órán. Azt látom, hogy amikor majd a mostani diákok kilépnek az életbe, nem sokra mennek a több gyakorlattal. Csak papírjuk lesz arról, hogy elvégezték az iskolát, hiába lapult ott a fenekük évekig, elméleti tudás nélkül nem fognak boldogulni. Mivel tanultak idegen nyelvet, elmennek majd külföldre mosogatónak.

Tankönyvek? Nagyon régen nincsenek tankönyveim. Mivel évente többször is változtak a törvények, évente többször is aktualizáltam hozzá a (jegyzetimet), tananyagot. Egyébként most sem az jött tankönyvből, amit kértünk. Ahelyett olyan szakmai könyvsorozatot kaptunk, amelyikben egy-egy könyv darabonként 6 ezer forintba kerül. Aki meg tudja fizetni, annak lesz, aki nem, annak nem lesz. Most már, hogy kiderült az ára, azok se nagyon akarják, akik megrendelték.

Ma a szakképzés gyakorlati részének irányítását, koordinálását teljesen átvette a kamara. Mivel a gyerekeknek a duális képzés keretében többet kell lenniük gyakorlaton, úgy jönnek be az iskolába, mintha a vasúttállomásra érkeznének, nem kötődnek hozzá igazán. Ha szerencsénk van, olyan vállalkozóhoz kerülnek gyakorlatra, aki szívügyének tekinti, hogy megtanulják a szakmát. Ha nem, akkor söpörhetik a műhelyt évekig, és azt sem fogják tudni, hol van a kalapács vége. A vállalkozó pénzt kap azért, hogy nála van a gyerek, ezért ott tartja őket segéd munkásnak. Azután a harmadik évben visszaadja valamilyen kifogással, például azzal, hogy tönkrement a vállalkozás. Mert a vizsgánál kiderülne, hogy a gyerek nem tud semmit, ezt pedig nem meri bevállalni.

Szerintem ahhoz, hogy a diákok jó szakmunkásokká válhassanak, szakoktatók segítségével a suliban levő műhelyben kellene megtanulniuk a gyakorlat alapjait is. Csak hogy drága a műhely, a szakoktatói gárda fenntartása...

A mérnökök már menekülnek

Minket itt, az iskolában azzal ijesztget a vezetés, hogy csökken a gyereklétszám, nem lesz ennyi pedagógusra szükség. De hát a mérnök képzettségű szakoktatók már így is menekülnek a pályáról. Helyettük is az itt maradó kollégáknak kell majd dolgozniuk, még nagyobb lesz

a leterheltségük! Vagy nézzük az új, összevont természettudományos tantárgyat. A bevezetése miatt már el kellett mennie innen egy tanárnak, mert nem tudták a kötelező óraszámát biztosítani. Azok pedig, akik maradtak, az összevont természettudományos tantárgy keretében továbbra is azt fogják tanítani, amit eddig. Aki fizikát, az azt, aki kémiát, az azt... Az új tantárgyhoz nincs tankönyv, nincs tananyag. Semmi nincs. Fenn meg azt kérdezik, miért nem olvas utána?! Ennyi. Mi meg csak nézünk, hogy ezt tényleg komolyan gondolják?! Én ezt az ötvenes évekről láttam filmekben.

Megjelentek a besúgók

Amúgy is sikerült „újrateremtteni” az ötvenes évek levegőjét is az iskolában. Jönnek elő a besúgók, a gerinctelenek. Akik a főnökeknek akarnak megfelelni. Mert nálunk főnök van, nem igazgató. Olyan ember, aki egy vidéki általános iskolában tanított, „fölfelé” megfelelt, de se pedagógiai érzéke, se affinitása nincs az iskola vezetéséhez. Nem partnernek tartja a pedagógusokat, hanem beosztottaknak, akiket „illik” megalázni. Pedig mi csak a tiszteletet várnánk el egy unintelligens főnöktől.

Informatikai beruházás nincs, ezt központosan kimondták. Akkora tanárunk van, hogy az 50 tanárra nem jut egy négyzetméter fejenként. A szünetekben ott állunk sorban az öt darab számítógép előtt, hogy be tudjuk írni a jegyeket az e-naplóba. Projektorunk sincs elég, de szerencsénk, hogy az a vállalkozó, akihez az egyik tanítványunk jár gyakorlatra, elvállalta, hogy több rosszból csinál egy jót. Technikai ellátottság szempontjából ezért vagyunk jobb helyzetben, mint mondjuk egy gimnázium. Az iskolai telefont én nem használom. Részint, mert ahhoz is sorba kell állni, részint bonyolult, egy szünet nem elég hosszú arra, hogy a portától kérjek vonalat, megkapjam, telefonáljak, és még be is kapjak esetleg pár falatot.

(Folytatás a 8. oldalon)

A ROMÁK TÍZ ÉVVEL KORÁBBAN HALNAK

Hátrányos megkülönböztetésben van részük a lakhatás, az oktatás és az egészségügy területén is

Magyarországon a nemzeti kisebbségek képviselői általánosságban kedvező helyzetről számoltak be, azonban számos probléma vár még megoldásra, a romákat például rendszerszerű diszkrimináció éri az élet minden területén – figyelmeztetett a szeptember 19-én nyilvánosságra hozott jelentésében az Európa Tanács (ET) kisebbségvédelmi keretegyezményének tanácsadó bizottsága.

A közel 50 oldalas értékelésben kiemelték, hogy a hatóságok erőfeszítései ellenére a magyar társadalomban még mindig jelen van egyfajta idegenellenes, intoleráns hozzáállás, különösképpen a romákkal szemben. Az utóbbi években több esetben is a származásuk miatt bántalmaztak romákat Magyarországon, egyes radikális pártok és mozgalmak továbbra is gyűlöletet keltenek a népcsoport tagjai ellen.

Szegregációtól a munkanélküliségig

A romáknak hátrányos megkülönböztetésben van részük a lakhatás, a foglalkoztatás, az oktatás és az egészségügy területén is. Az utóbbi időben ráadásul egyre elterjedtebbé vált a roma gyerekek iskolai szegregációja. Riasztónak nevezték a roma gyermekek diszkriminációjának fokozódását, amely a szerzők szerint a hatóságok által alkalmazott „felzárkóztató célú elkülönítés” eredménye.

A romák foglalkoztatottsági adatai komoly aggodalomra adnak okot, ők teszik ki a regisztrált munkanélküliek 25-30 százalékát – áll a jelentésben. Az országban a foglalkoztatottaknak mindössze 2-2,5 százaléka roma, miközben a lakossági arányuk 7 százalék körül van. Az Európai Unió alapjogi ügynökségének felmérése szerint a romák 68 százalékát érte diszkrimináció a munkakeresés során az utóbbi öt évben.

A 47 államot tömörítő páneurópai szervezet szakértői aggályosnak tartják, hogy a kormány 18-ról 16 éves korra szállította le a tankötelezettségi korhatárt, minthogy a roma gyerekek körében magas az évfolyamisméltók aránya, és sokuknak 16 éves korukig nem sikerül elvégezni-

ük az általános iskola 8. osztályát, ez pedig komoly hátrányba sodorja őket a munkaerőpiacon. A roma gyerekeknek a friss adatok szerint mindössze 1 százaléka jut el a felsőoktatásig.

A romák az egészségi állapot szempontjából is hátrányos helyzetben vannak, a születéskor várható élettartamuk mintegy 10 évvel rövidebb a lakossági átlagnál.

A magyarországi kisebbségek nagy részének ugyanakkor nem különbözik a társadalmi-gazdasági helyzete a többségi társadalométól. „A romák kivételével az országban élő etnikai csoportok tagjai jól integrálódtak a társadalomba, teljes mértékben részt vesznek a gazdasági, társadalmi és kulturális életben” – olvasható a jelentésben.

Az Európa Tanács ajánlja

A nemzeti kisebbségek kultúrájának megőrzését és politikai képviseletének erősítését célzó hatósági lépések elismerésre méltók. A törvények magas szintű védelmet biztosítanak a kisebbségi nyelveknek, a gyakorlatban azonban rendkívül ritkán használják ezeket a közügyekben – írta a tanácsadó bizottság.

Az Európa Tanács ajánlásokat is megfogalmazott a magyar hatóságok számára, amelyek értelmében a hatóságoknak dolgozniuk kellene a romák lakhatási körülményeinek, foglalkoztatási helyzetének és egészségügyi ellátásának javításán, illetve az iskolai szegregáció sürgős felszámolásán. Utóbbinak fontos eleme lenne annak a megakadályozása, hogy a roma gyerekeket jogtalanul az értelmi fogyatékosoknak fenn tartott, speciális iskolákban helyezték el.

Emellett biztosítani kellene, hogy az alapvető jogok biztos a jelenleginél hatékonyabban láthassa el a feladatát, és meg kellene erősíteni a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes jogkörét, az ugyanis a hatályos jogszabályok értelmében meglehetősen korlátozott – vélik a jelentés szerzői.

A bizottság a médiában és a politikában is jelen lévő, intoleráns, rasszista, idegenellenes megnyilvánulások, illetve a gyűlöletbeszéd elleni fellépés fontosságát is hangsúlyozta.

A magyar hatóságok válasza

A jelentésből az is kiderül, hogy a magyar hatóságok megküldték válaszukat az Európa Tanácsnak, és leszögezték benne, hogy mindent megtesznek a kisebbségek iránti tolerancia és tisztelet erősítése érdekében. Hangsúlyozták, hogy az érintettek jól érzik magukat Magyarországon, és a kedvező fejleményeket az is bizonyítja, hogy az elmúlt években emelkedni kezdett azok száma, akik valamely nemzeti kisebbség tagjának vallják magukat.

Rámutattak: az utóbbi években fontos intézkedéseket hoztak annak megakadályozására, hogy a roma gyerekeket jogtalanul speciális iskolákban helyezték el, és ezek eredményeképpen az iskolás gyerekek között kilenc év alatt 2,1 százalékról 1,5 százalékra csökkent azok aránya, akiket enyhén értelmi fogyatékosként tartanak számon.

„Országunk nyitott és befogadó mindekenlét szemben, aki törvényesen, az európai jogszabályokat betartva érkezik Magyarországra” – emelték ki a levélben.

MTI

BÜNTETŐ OKTATÁS

(Folytatás a 7. oldalról)

Tudja, nem sírni akartam! Tudnék még lelkesedni dolgokért, de ebben a jelenlegi kialakult helyzetben már nem nagyon látom, hogy miért lehetne!

Illetve, lelkesedni azért van még miért! Jó érzés számomra, hogy szakszervezeti tisztségviselőként rákényszeríthetem az igazgatót, hogy egyenrangú félként tárgyaljon velem. Jó érzés, hogy megvédehem a becsületes kollégákat!”

Az „Itt a pedagógusok beszélnek!” sorozatunk interjúalanyai mélyen ismerik a ma iskoláját, annak világát, hiszen tanítanak. Nevük és címük a szerkesztőségünkben megtalálható. Szeptemberi számunkban egy budapesti szakgimnáziumi földrajztanár számolt be róla, a mostaniban egy megyei jogú város szakiskolájában, szakgimnáziumában szakismeretet oktató pedagógus mondta el lapunknak, miképp érinti őt az oktatás, a szakképzés átalakítása.

A LEGTÖBB GYEREK ANGOLUL TANUL

A német Luxemburgban és Magyarországon a legnépszerűbb

Az unió tagországi általános iskolás tanulójának több mint 80 százaléka tanult legalább egy idegen nyelvet 2014-ben, az esetek többségében angolt – írta jelentésében az Eurostat. Az Európai Unió tagországi általános oktatásban részt vevő kisiskolásainak 84 százaléka, mintegy 18 millióan tanulnak legalább egy, nagyjából egymillióan két idegen nyelvet.

Angolt mintegy 17 millióan tanulnak, ami a kisdíjak 97 százalékát tette ki uniós szinten. Belgiumban és Luxemburgban ugyanakkor kevesen választották az angolt, amelyet a statisztikai hivatal az érintett országok többnyelvűségével magyarázott.

Az angolt a francia nyelv követi, amelyet 5 millióan tanultak 2014-ben, főként Luxemburgban, Görögországban és Romániában. A németet 3, a spanyolt 2, az orosz félmillióan, az olaszt mintegy 200 ezren választották az unióban.

A felmérésben harmadik helyen végzett német nyelvet nyolc tagországban választották az angol után másodiknak. A

németet Luxemburg után Magyarországon tanulták a legtöbben.

Magyarországon az alapfokú képzésben részt vevők 59,1 százaléka tanult idegen nyelvet a vizsgált időszakban, közülük 57,7 százalék egy, 1,4 százalék kettő idegen nyelvet is. Az angolt 40,3, a németet 20,1 százalékuk választotta.

A kimutatásban közreadott adatok alapján az is kiderült, hogy Magyarországon a középfokú oktatás alsó osztályaiban tanuló diákok 69,3 százaléka tanul angolt, 31,1 százalékuk németet, 0,5 százalékuk franciát és 0,1 százalékuk választotta a spanyol, az orosz és az olasz nyelveket.

A statisztikai hivatal tájékoztatása szerint Portugália, Belgium és Szlovénia általános iskolái alsó tagozatos diákságának kevesebb mint fele tanult idegen nyelvet. A diákok 100 százaléka Cipruson, Luxemburgban, Máltán tanult nyelveket, de 90 százalék fölötti mutatóval rendelkezik Horvátország, Olaszország, Ausztria, Spanyolország, Franciaország, Lengyelország is.

Kettő vagy több idegen nyelvet legtöbben Luxemburgban (francia, német, angol), Észtországban (angol, orosz, német) és Görögországban (angol, francia, német) tanultak a diákok.

MTI

HOSSZÚ AZ ÚT HAZÁIG

A Radosza-gyűrű után itt a Muzsika-gyűrű is

Semmi meglepő nincs abban, hogy találmányát az ötletgazda itthon próbálja megvalósítani, de a bürokrácia, a szakmai érdektelenség vagy éppen a tőkehiány miatt a tervből mégis külföldön lesz termék. Így volt ez a gyufával, a golyóstollal és a számítógéppel is, de ne felejtjük el, a Rubik-kocka is jórészt az Angliában tevékenykedő Tom Kramernek köszönheti világsikerét. A közelmúlt sikeres taneszközeinek, a Radosza-gyűrűnek is Budapesttől 800 kilométerre volt az ősbemutatója, és előbb tesztelték svájci, angol és erdélyi óvodákban-iskolákban, mint idehaza.

Radosza Sándor, a feltaláló azzal „vigasztalódik”, hogy annak idején Rubik Ernő is felajánlotta kockáját a magyar Pedagógiai Intézetnek, és az sem kellett. Itthon.

Na, de térjünk vissza a logikai játékként működő, egyszerű taneszköze! Mire való a Radosza-gyűrű? A hivatalos megfogalmazás szerint 5–10 éves gyermekek számára készített, térbeli képességfejlesztő taneszköz- és logikaijáték-csoport. A Radosza-gyűrűk bármely változatának használata fejleszti a logikus gondolkodást, a térlátást, a memóriát, a kombinációs és koncentrációs képességet, a kézgyűrészt, valamint a finommotorikát. Alkalmas otthoni játékokra, házi feladatok elkészítésére, tanórai gyakorlásra, napközis foglalkozásra, táborban és osztály-, illetve évfolyamverseny rendezésére. Alkalmazásával az unalmas gyakorlás izgalmassá válik. Szakemberek szerint a Teszt-gyűrű használatával már nagycsoportban meg lehet alapozni az írástanulást. Elkészült az írógyűrű angol, német, svéd, finn, szlovák és román nyelvű változata is. Az a kisdíjak, aki „kinötte” a kisbetűs változatot, kézbe veheti a nagybetűst is.

Tévedés lenne azt hinnünk, hogy csak kicsiknek való a termék. Egyre több idősebbekben játszanak vele a lakók, a felső tagozatosok és gimnazisták számára készült, bonyolultabb Turista-gyűrűt pedig a feltaláló is – saját bevallása szerint – 15 perc alatt tudja csak kirakni.

Magyarországon az óvodákban nagyon rövid idő alatt elterjedt az eszköz. Az iskolákba azonban nehéz bekerülni vele, mert az igazgatók még nem rendelkeznek szabadon felhasználható pénzkerettel. Pedig a tanítónők közül sokan szeretnék beszerezni az író- és a számológépgyűrűt. A feltaláló büszkén meséli, hogy megkereste egy Békéscsabán és Gyulán tanító zenetanár, aki arra kérte, gyártson Muzsika-gyűrűt is.

– Mondtam, hogy „nekem botfülem van, de ha ön megtervezi, mi legyártjuk” – meséli a feltaláló.

És Csontos József Attila tanár úr megtervezte a Muzsika-gyűrűt.

EGY FIGYELEMRE MÉLTÓ ÉLET

Guzsván Ferencné, Évi legenda lett Budapest XIII. kerületében, az Egyesített Óvodában. Hozzá lehetett igazodni munkában, emberiségben. Nem volt olyan kerületi szakszervezeti értekezletünk, amelyen ne szólt volna munkatársaink érdekében.

„Ez az óvó néni úgy integrál, ahogy más levegőt vesz. Neki fel sem tűnik, de a sérült kisgyerekeknek annál inkább” – mutatták be őt 2016-ban a kerületi pedagógusnapon, az Integrációs Díj átadásakor. Büszkéek voltunk rá, ahogy 2010-ben „Az év pedagógusa” kitüntetésekor. Mindig mások problémája volt a fontos számára. Óriási empátiával döntött a segélyezési bizottságban, amelynek a legutóbbi választás óta vezetője volt. Nem lehetett olyan kérés, amelynek ne tett volna azonnal eleget.

Kimondhatatlan az úr, amelyet maga után hagyott. Még nem hisszük el, hogy többé nem látjuk kedves mosolyát, nem halljuk visszafogott hangját. Sokan veszítettünk: a család, amelyért mindig szeretettel aggódott, a neveltjei, a gyerekek és családjuk, a Napraforgó Tagóvodában kollégái, barátai. Ahogy mi is, akik a PSZ-ben együtt gondolkodhattunk vele. Emlékéhez méltón folytatjuk közösen megkezdett munkánkat. Guzsván Ferencné, Évi munkáját Eötvös József-emlék-érem arany fokozatával köszönjük meg.

A PSZ Budapest XIII. Kerületi Szervezete

BEKÓDOLT SZEMÉLYISÉGROMLÁS

Az ombudsman komoly hiányosságokat tárt fel

Az ombudsman szerint nincsenek felkészülve a gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmények a kettős szükségletű, vagyis egészségi és pszichés problémával egyszerre küzdő gyermekek ellátására. Ezért az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala által október 3-án kiadott közleményben a speciális intézményrendszer mielőbbi kiépítését és az érintett szakterületek valódi együttműködését sürgeti.

A közleményben leírták, hogy azokat a gyermekeket nevezik kettős szükségletűnek, akiknek egyszerre van különleges szükségletük, mivel tartósan betegek, illetve fogyatékossgal élnek, és speciális szükségletük, vagyis súlyos magatartási problémákkal, pszichés tünetekkel küzdenek, vagy pszichoaktív szert használnak. Székely László ombudsman hivatalból indított átfogó vizsgálata keretében megállapította: a gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmények sem tárgyi, sem személyi feltételeikben nincsenek felkészülve a kettős szükségletű gyermekek ellátására.

A jogalkotó sara

A gyermek- és ifjúsági pszichiátriai, valamint addiktológiai ellátás hiányosságai változatlanul egyaránt érintik a családban és a gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekeket. A nevelőszülők nincsenek felkészítve a kettős szükségletű gyermekek gondozására – áll a jelentés összefoglalójában. Az adatok és egy budapesti, valamint a ceglédi, az ikervári, a bakonyoszlopi és a kalocsai gyermekotthonban gyűjtött tapasztalatok igazolták, hogy a gyermekek sokszor férőhely hiányában a szükségletüknek nem megfelelő helyen élnek, aminek következtében a személyiségállapotuk folyamatosan és súlyosan romlik.

Székely László kiemelte, hogy megoldásra vár a kettős szükségletű gyermekek oktatásának problémája, a mindkét szükségletnek megfelelő szolgáltatások elérhetősége, a tárgyi és személyi feltételek javítása. Az alapvető jogok biztosa emellett elodáztatatlannak tartja az ilyen gyermekek gondozására alkalmas nevelőszülők képzését, hiszen számos esetben ez a forma szolgálna a leginkább az érintett gyermekek legjobb érdekét – olvasható az összefoglalóban.

A vizsgálat során megkérdezett intézményvezetők közül többen javasolták, hogy legalább regionális szinten legyen a pszichiátriai beteg, pszichoaktív szert használó gyermekek részére olyan intézmény, amely alkalmas mindkét szükséglet ellátására. Az ombudsman szerint elfogadhatatlan, hogy Magyarországon megyényi területek vannak gyermekpszichiáter nélkül, a szakrendelés mellett hiányzik a gondozás, a gyakorlatban megoldatlan a gyermekaddiktológiai szakellátás – húzták alá. Az alapjogi biztos kitért arra: a gyermekvédelmi törvény 2014. július 1-jétől hatályos módosítása meghatározta a kettős szükségletet, a jogalkotó azonban nem gondoskodott a törvényi feladattal összhangban lévő ellátórendszer kialakításáról.

Szakmaközi együttműködés kell

Az ombudsman jelentésében arra is felhívta a figyelmet, hogy a kettős szükségletű gyermekek ellátása csak a gyermekvédelem, az egészségügy és az oktatásügy jelenleginél sokkal hatékonyabb, „nem egymásra mutogató, hanem valódi” szakmaközi együttműködésével lehetséges. Összegzése szerint a jelenlegi helyzet az érintett gyermekek jogai szempontjából súlyosan aggályos. Az ombudsman ezért Balog Zoltánhoz, az emberi erőforrások miniszteréhez, Varga Mihály nemzetgazdasági miniszteréhez, Bátorfi Zsoltéhoz, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság vezetőjéhez és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ elnökéhez fordult a jogalkalmazást és a jogszabály-előkészítést is érintő 12 pontos ajánlásomajával.

Forrás: MTI

MEGALAPOZOTT IGÉNYEK

Rétvári: 780 iskolában volt felújítás a tanévkezdésre

Hétszáznyolcvan állami fenntartású iskolában kétmilliárd forint értékben valósult meg valamilyen mértékű felújítás vagy fejlesztés a nyár folyamán, jellemzően ablakcserék, tornaterem- és mosdófelújítások, festések, illetve új iskolapadok és székek beszerzése – mondta az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára az MTI-nek október 4-én.

Rétvári Bence az építési beruházások között kitért arra, hogy gázkészülék-, kazán- és egyéb, fűtéssel kapcsolatos karbantartás valósult meg 203 iskolában, nyílászárók javítása, cseréje 181 iskolában, tantermek, folyosók, lépcsőházak festése pedig 616 iskolában. 71 iskolában újult meg a tornaterem, 205 iskolában újították fel a mosdót és a vizesblokkot, 122 helyen pedig a tetőt javították ki. Ezekon felül 22 ezer új szék, 12 ezer új pad és 1329 új tábla beszerzése történt meg a nyáron – tette hozzá, jelezve: elsősorban a hosszú évek óta elhanyagolt iskolaépületekben voltak felújítások.

Az államtitkár tájékoztatása szerint a felújításokon felül taneszközökre, nyomtatványokra, a javítási munkákhoz szükséges anyagokra 650 millió forintot költöttek, tűz-, munka- és érintésvédelemre, járműkarbantartásra pedig 150 millió forintot.

A kormány az iskolák felől érkező, a tanévkezdéshez szükséges, megalapozott igényekre biztosította a forrást a költségvetésből – rögzítette Rétvári Bence, majd kiemelte: látható, a kabinet folyamatosan azon dolgozik, hogy minden gyermek a lehető legkorszerűbb körülmények között tanulhasson.

MINŐSÍTÉS MÁRCIUS VÉGÉIG

Az oktatási kormányzat támogatja a Nemzeti Pedagógus Kar javaslatát azon, hét évvel a nyugdíj előtt álló pedagógusok minősítéséről és átsorolásáról, akik nem töltötték fel portfóliót a legutóbbi eljárás során.

Sipos Imre köznevelési helyettes államtitkár a köznevelési kerekasztal szeptember 27-i ülése után elmondta: megteremtik annak a lehetőségét, hogy gyorsított eljárásban jelentkezessenek minősítő vizsgára az érintettek, ez ingyenes lesz, és a minősítésük legkésőbb március végéig megtörténhet. Ha ezen sikeresen átesnek, január 1-jétől viszszaemlékezőleg Pedagógus II. fizetési kategóriába kerülhetnek. Beszámolt arról is, hogy az ülésen témaként szerepelt a köznevelési kerekasztal jogszabályi megerősítése. A vonatkozó rendelet egyeztetése és véleményezése megkezdődött – jelezte a helyettes államtitkár.

Czúnyiné Bertalan Judit kormánybiztos elmondta, hogy tájékoztatták a köznevelési kerekasztalt a digitális oktatási stratégiában megfogalmazott célokról, és a testület támogatólag nyilatkozott róluk. Hozzátette: a kerekasztalt és munkacsoportjait arra kérték, a végrehajtás során legyenek partnerek, és szakmai javaslataikkal segítsék azt.

Horváth Péter, a Nemzeti Pedagógus Kar elnöke kiemelte: a további fejlődés elengedhetetlen része a digitális stratégia. Fontos, hogy a dokumentum nem kívánja „erősen rögzíteni” a megvalósítás pedagógiai szakmai részleteit, de csak akkor lehet hasznos, ha az oktatás átalakításába illeszkedik – tette hozzá. Minimális eszköztár szükséges lesz, és olyan tanártovábbképzéseket kell szervezni, amelyek motiválják a pedagógusokat – jegyezte meg.

A kar elnöke jelentős lépésnek nevezte, hogy a kerekasztal javaslatára az Emmi a nyugdíjas pedagógusok további foglalkoztatásának megváltoztatását betervezte a kormány elé, de sajnálatos, hogy a változtatásokról még nem született döntés, ez zavarokat okoz.

Azt is kérték, hogy legyen a fenntartó és az államtitkárság között erősebb kapcsolat, mert úgy látják, hogy a jó szándékú kezdeményezések sokszor lassan jutnak el az intézmények fenntartóihoz. MTI

FEGYVER A SZEGÉNYSÉG ELLEN

A mindenki számára hozzáférhető oktatás továbbra is kihívást jelent a világ számára

Szeptemberben megjelent az OECD (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) 2016-os *Education at a Glance* című, az oktatás állapotát elemző jelentése. Míg Palkovics László oktatási államtitkár budapesti sajtótájékoztatóján azt hangsúlyozta, hogy Magyarország az OECD átlagánál többet fordít kisgyermekkori nevelésre, javult a pedagógusok bérhelyzete, és a felsőfokú végzettség kifizetődőbb, mint az OECD-államokban, mások azt a következtetést vonták le a jelentésből, hogy keveset költ az állam erre a területre, tanári állományunk öregszi, és csökken az egyetemisták száma. Hozzáteesszük, az OECD mellett is állást foglal, hogy tagországainak többet kell tenniük az oktatási rendszereik javítása terén ahhoz, hogy teljesíthessék az ENSZ 2030-ig megvalósítandó fenntartható fejlesztési céljait.

Az állam szemével

Magyarország az OECD átlagánál többet fordít kisgyermekkori nevelésre, javult a pedagógusok bérhelyzete, és a felsőfokú végzettség kifizetődőbb, mint az OECD-államokban – közölte Palkovics László oktatási államtitkár a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet „Education at a Glance” sorozata aktuális kötetének megjelenése alkalmából tartott budapesti sajtótájékoztatóján szeptember 16-án.

Az oktatási államtitkár kiemelte a finanszírozás, a pedagógusok, a kisgyermekkori nevelés, a szakképzés és a felsőoktatás témáját, amelyre vonatkozóan a 2013–2014-es adatokat tekintették át 35 ország esetében.

Az egy tanulóra eső költség

Palkovics László rámutatott: megállapították, hogy a minőségi oktatáshoz szükség van fenntartható finanszírozásra. A tanulmány szerint a GDP-arányos oktatási kiadások 3,8 százalékon voltak az említett időszakban az OECD 5,2 százalékaival szemben. Ennek javítására számos intézkedés született az elmúlt időszakban.

Az egy tanulóra eső költségszintről szólva kiemelte: ez 2013-tól folyamatosan nő, részben a költségvetési támogatás bővülése, illetve a tanulói létszám kismértékű csökkenése miatt.

Az iskolai előkészítésre, az alapfokú oktatásra szánt összeg 2013 és 2016 között lényegesen, 22 százalékkal nőtt, a középfokú oktatásban a bővülés 6,3 százalék. A felsőoktatás központi költségvetési finanszírozása 5,8 százalékkal lett magasabb – jelezte.

Palkovics László elmondta, 2013-ban a felsőoktatási intézmények közvetlen költségvetési támogatása 165 milliárd forint volt, ez az összeg 2016-ra 252 milliárdra nőtt, jövőre pedig 259 milliárd lesz. A köznevelésben a támogatás – szakképző intézmények nélkül – 745 milliárdról 937 milliárdra nőtt.

A családok támogatása

Kitért arra is, hogy azoknak a családoknak az esetében, amelyeknek fizetniük kell a tankönyvekért, 32 százalékkal csökkentették a kiadásokat. 2013 és 2016 között 119 ezerrel nőtt azoknak a száma, akiknek nem kell fizetniük a könyvekért, arányuk ma már eléri a 67 százalékot. Megjegyezte: míg az OECD államai átlagosan a GDP 2,5 százalékát fordítják családátámogatásra, addig Magyarországon ez 4,7 százalék.

Az államtitkár közölte továbbá, hogy a tanári munkaerő egyre idősödik, ami egy sor másik OECD-országra is igaz. Példaként említette, hogy a 49 évesnél idősebb, az általános

iskola alsó tagozatán tanító pedagógusok aránya 36 százalék, felső tagozaton ez 39 százalék, középfokon pedig 32 százalék.

Amire többet költöttünk

Az óvodában, az általános iskolában és az alsó középfokú oktatásban a pedagógusok keresete jelentősen elmaradt más diplomásokétól, de fizetésük 2012 és 2014 között emelkedett az életpálya keretében – mutatott rá.

Palkovics László elmondta, hogy 2013-ban az előző évhez képest 32,5 milliárddal, 2014-ben az előző évhez képest 120,9 milliárddal költöttek többet a pedagógusok bérére. Ez 2015-ben 38,5 milliárdos, 2016-ban pedig 34 milliárdos többletet jelent.

Megemlítette azt is, hogy a nevelő-oktató munkát segítőik idén kétszer 35 ezer forintos juttatásban részesülnek, januártól 10 százalékos béremelés következik, amiből 7 százalékot egységesen megkapnak az érintettek, 3 százalékot differenciáltan adhat a munkáltató – közölte. Jelezte: jelentősen nőtt az érdeklődés a pedagóguspálya iránt.

Szólott arról is, hogy 2013-ban az óvodára fordított kiadások GDP-hez viszonyított aránya 0,7 százalék volt, szemben az OECD 0,6 százalékaival. 2014-ben a hároméves, illetve négyéves óvodai ellátásban részesülők aránya szintén jelentősen meghaladta az OECD-átlagot.

A 2015–2016-os tanévben hároméves kortól bevezették a napi négyórás óvodai nevelésben való részvételt. Az államtitkár hangsúlyozta: minél előbb tudják a gyerekeket az iskola-rendszerben megjeleníteni, annál hatékonyabbak lesznek a további lépések.

A felsőoktatásban van mit tenni

Palkovics László a felsőoktatás területéről kiemelte: a diploma munkaerőpiaci értéke nagyon magas. Tavalyi adatok szerint a 6,8 százalékos munkanélküliségi rátához viszonyítva 2,2 százalékos volt a főiskolai, egyetemi végzettséggel bírók körében a munkanélküliség.

Jelezte: az OECD kritikaként megjegyezte a 25–64 éves korosztály felsőfokú végzettségének arányát. Magyarországon ez 25 százalék, míg az OECD-átlag 35 százalék. Ezen a téren még van mit tenni – jegyezte meg. Kitért arra, hogy a diplomával rendelkezők keresetét tekintve Magyarország jól áll, alapképzésben szerzett diplomával 82 százalékkal keresnek jobban, mint középfokú végzettséggel. Célként az uniószt ki, hogy a 30–34 éves korosztályban a diplomások száma érje el a 40 százalékot, Magyarország 2011-ben 30,3 százalékot vállalt, 2014-ben már 34,1 százalékot ért el. A növekedés az uniós átlagában 4,1 százalékos, Magyarországon 8 százalékos volt öt év átlagában.

(Folytatás a 12. oldalon)

FEGYVER A SZEGÉNYSÉG ELLEN

(Folytatás a 11. oldalról)

Nem állami prizmán keresztül

Egy másik olvasat szerint nyomasztó képet festett a hazai oktatás helyzetéről az OECD. A legutóbbi jelentése azt bizonyítja, hogy Magyarország fordít anyagilag az egyik legkevesebbet az oktatásra az OECD országai közül. Oktatási intézményekre a GDP 3,8 százalékát költjük, ami jóval kevesebb, mint a 35 országot tömörítő OECD átlaga (5,2 százalék).

Itthon az általános iskolától a felsőoktatásig egy-egy diákra éves szinten 2013-ban körülbelül másfél millió forintot költött az állam. Ennek majdnem a kétszerese az OECD-átlag, annak ellenére, hogy közben Magyarországon még mindig sokkal könnyebb diplomával munkát találni, mint alacsonyabb iskolai végzettséggel. Ráadásul a diploma akár kétszer akkora fizetéshez is juttathatja a munkavállalót, mint azokat, akiknek csak középfokú végzettségük van. Ekkora különbségek a nemzetközi szervezet összehasonlítása szerint csak Dél- és Közép-Amerikában vannak, ez pedig a szakemberek szerint összefügghet azzal, hogy eleve kevés a diplomás. A 25 és 64 év közötti felnőttek közül Magyarországon kevesebb mint minden negyediknek volt felsőfokú végzettsége.

A jelentés rámutat, hogy bár 2012 és 2014 között a pedagógusok bére jelentősen emelkedett, továbbra is igaz, hogy a tanárok jóval kevesebbet keresnek, mint más, felsőfokú végzettséget igénylő szakma képviselői. 2010 óta folyamatosan csökken a gimnáziumban és növekszik a szakképzésben végzettek aránya, valamint 2008 óta csökken az egyetemisták száma.

A magyarországi tanárok keresete

Magyarország már nem utolsó az általános és középiskolai tanári kezdőbért illetően, miután az utóbbi években nálunk nőtt a legjobban a fizetések, de az OECD-átlagtól sajnos még mindig jócskán elmaradunk.

Az általános iskolai oktatásban dolgozó tanári fizetésekkel foglalkozó fejezetben az OECD kutatói 2014-es adatokkal dolgoztak, amiben már megjelent a 2013-ban bevezetett pedagógus-életpályamodell első eredménye. Eszerint 2012-től 2014-ig Magyarországon nőtt legnagyobb mértékben a tanárbér. A képet némiképp árnyalja, hogy az emeléssel egy időben elvették a tanárok pótlékait. A tanárok tényleges, dollárban megadott bruttó bérét összesítő táblázat szerint a kezdő tanárok – a tavalyi jelentéssel ellentétben – már nem nálunk, hanem Szlovákiában keresik a legkevesebbet. Ott évente közel 12 ezer dollárt kap egy kezdő tanár, míg itthon 13 228 dollárt. Ám ezzel az összeggel is megelőz minket az összes többi ország.

A 10 és 15 éves tapasztalattal rendelkező tanárok bére már a cseh fizetéseket is előzi.

A legmagasabb fizetést Luxemburgban lehet elérni, ott a tanárbér 68 ezer dollárról indul, a top fizetés pedig évente 122 ezerre rúg. A középfokú oktatás terén szintén előzzük Szlovákiát, itt már csaknem 14 500 dollár az éves kezdő fizetés.

OECD: az oktatási rendszerek javítása elengedhetetlen

Az OECD-országoknak többet kell tenniük az oktatási rendszereik javítása terén ahhoz, hogy teljesíthessék az ENSZ 2030-ig

megvalósítandó fenntartható fejlesztési céljait – hangsúlyozta jelentésében a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD).

A Pillanatkép az oktatásról című, Brüsszelben bemutatott dokumentum szerint a vállalatok teljesítése kihívást jelent a tagállamok mindegyike számára. A jelentésben felmérték, hogy a szervezet országai mennyire teszik mindenki számára elérhetővé a minőségi oktatást és az élethosszig tartó tanulás lehetőségeit. A 35 vizsgált országból csak 12-ben teljesítettek legalább ötöt az ENSZ oktatásra vonatkozó tíz célkitűzése közül, a 22 európai állam között mindössze hat ilyen volt.

A legjobban teljesítők

A legjobb teljesítményt Ausztrália és Kanada érte el, ezt követte Hollandia és Belgium.

„Kijózanító hatásúak ezek a megállapítások. A magas színvonalú, mindenki számára hozzáférhető oktatás biztosítása továbbra is kihívást jelent a világ országai számára” – jelentette ki *Angel Gurría*, az OECD főtitkára.

A helyzetértékelésben megállapították, hogy a szakképesítést szerettek munkanélküliségi rátája (9,2 százalék) alacsonyabb, mint azoké, akik általános középfokú végzettséggel rendelkeznek (10 százalék). A felsőoktatást végzettek körében ez 6,9 százalék, a mindössze alapfokú végzettségűek esetében pedig 17,4 százalék.

Háztartásokra terhelt felsőoktatás

A szervezet rámutatott, hogy az OECD-országok átlagosan a bruttó hazai termékük (GDP) 5,2 százalékát fordítják az oktatásra, és a már egyébként is szűkös állami költségvetésekre nehezedő nyomás enyhítése érdekében egyre több helyen hárítják át a felsőoktatás költségét az államról a háztartásokra. A felsőfokú intézményekre fordított kiadások átlagosan 30 százaléka magánforrásból származik, és ez az arány jóval magasabb, mint az alacsonyabb oktatási szinteken. A magánfinanszírozás kétharmadát a háztartások adják, gyakran tandíj formájában. A felsőoktatásban részt vevő 20–24 évesek aránya ennek ellenére átlagosan 29-ről 33 százalékra nőtt az OECD-országokban 2005 és 2014 között – olvasható a jelentésben.

Agenda 2030

Ugyan ma már a férfainál több nő rendelkezik felsőfokú végzettséggel, utóbbiak még mindig kisebb valószínűséggel szereznek diplomát a felsőoktatás magasabb szintjén, például a doktori képzéseken. A nők még mindig alulreprezentáltak például a tudományos és a mérnöki szakokon, ugyanakkor az oktatásban és az egészségügyben felülreprezentáltak. A bevándorlók az iskolai végzettség terén sok országban lemaradásban vannak a helyben született társaik mögött. Az OECD ezenkívül arról számolt be, hogy a 2005-ös 54-ről 2014-re 69 százalékra nőtt az általános iskola előtti oktatásba beíratott háromévesek aránya.

Az ENSZ tavaly szeptemberi fenntartható fejlődési csúcstalálkozóján elfogadott, 17 célkitűzésből álló fejlesztési terv, az Agenda 2030 egyik legfontosabb és legambiciózusabb vállalása arra irányul, hogy 15 éven belül szűnjön meg mindenütt a világon a mélyszegénység és az éhezés.

PL-összeállítás

TANODÁK A SZAKADÉK SZÉLÉN

A legrégebben működők úgy érzik, kihúzták a lábuk alól a talajt

Idén mintegy 200, országszerte működő tanoda sodródott veszélybe, mert fél évet késett az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt, kifejezetten a tanodákat támogató pályázat eredményeinek kihirdetése, a nyertesek kifizetése. Sokan már a működőképességük határán voltak. Végül szeptember 21-én *Czibere Károly*, az Emmi szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára bejelentette, hogy a kormány 2018 szeptemberéig több mint 5 milliárd forintot fordít a tanoda-fejlesztési program folytatására, amely képzett szakemberek segítségével hátrányos helyzetű gyermekeknek nyújt iskolaidő utáni többletfoglalkozást. A megdöbbenést az okozta, hogy a tapasztalt, legrégebben működő, számos korábbi tanodapályázaton nyertes civil szervezetek projektjei nem kapnak az 5,3 milliárd forint szétosztandó támogatásból.

Az Emmi Fejlesztési Operatív Programja (EFOP) kifejezetten tanodák működését támogató pályázatának eredményeire 5,3 milliárd forint állami támogatást osztottak szét. Az 1077 pályázóból 177 pályázó kapott egyenként 25-30 millió forintos, kétéves projektidőre szóló támogatást. *Langerné Victor Katalin*, az Emmi társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkára az M1 aktuális csatorna szeptember 22-i, reggeli műsorában azt mondta: informatikai eszközöket is vásárolhatnak a tanodák abból az ötmilliárd forintos támogatásból, amelyet a kormány a fejlesztésekre fordít. A pénzt tanulást segítő felszerelésekre is el lehet költeni, ezek alatt pedig nemcsak a könyveket értik, hanem egyebek mellett a táblagépeket és a társasjátékokat is. Ezenkívül a pedagógusok fizetése és szabadidős tevékenységek – például múzeumi és színházi látogatások, uszodába járás – finanszírozhatók a támogatásból.

Kimaradtak az igazgyöngyök

A nyertesek névsora még nem nyilvános, az azonban biztos, hogy kimaradt közülük az *L. Ritók Nóra* vezette Igazgyöngy Alapítvány öt éve működő Toldi Tanodája, a 2009 óta működő Gilvánfai Tanoda és a 15 éves tapasztalattal rendelkező, alsószentmártoni Szent Márton Tanoda.

„Megdöbbenő, hogy a tanodavilág vezető tanodái nem nyertek a pályázaton – olyanok, akiktől mindenki tanulni szokott. Nem tudom megmondani, hogy koncepció volt-e, vagy csak a bírálási szempontrendszer hibás úgy, ahogy van, de óriási károkat okoz a tanodás világnak, hogy ez a kör most kiszorul a támogatottak közül” – mondta az Abcúgnak *Szűcs Norbert*, a magyarországi tanodákat összefogó ernyőszervezet, a Tanodaplatform egyik vezetője. A platformnak összesen 86 tanoda a tagja, amelyből 48-ról tudják *Szűcsék*, hogy most is indult az EFOP-pályázaton – az eddigi visszajelzések szerint ebből mindössze hat nyertes pályázat lett.

Szűcs Norbert úgy látja, a nagyobb szervezetek, egyházak által működtetett tanodák pénz híján csökkentett üzemmódban valószínűleg képesek lesznek fennmaradni valahogy, a náluk kisebbek viszont majdnem biztos, hogy meg fognak szűnni. Ők egyébként is az utolsó energiáikat mozgósították már az előző pályázati ciklus lejárta óta eltelt másfél évben is. *Szűcs Norbert* szerint a mostani fiaskó azt az üzenetet sugározza a tanodás világ számára, hogy felesleges a munkájuk.

„Nem érzem úgy, hogy szakmailag elszúrtunk valamit. A kollégáim a legjobb tudásuk szerint írták a pályázatot, a tanodás világon belül mások számára is mérvadó módszertanunk szerint” – nyilatkozta ugyancsak az Abcúgnak *L. Ritók Nóra*, a Toldi Tanodát üzemeltető Igazgyöngy Alapítvány vezetője. Az Igazgyöngy az ország egyik legsikeresebben működő tanodáját működteti, neve van a szakmán belül – mégsem nyertek eddig egy állami tanodapályázaton sem. A mostani pályázat sikertelensége viszont különösen nehéz helyzetbe hozza őket: négy fejlesztő pedagógus éves bér- és útiköltségét kell valahonnan máshonnan előteremteniük, ami évi 10 millió forintra rúg a Toldi Tanodában.

„Abban a helyzetben, amikor európai uniós szinten kötelezettségszegési eljárás van folyamatban Magyarországgal szemben a szegregált oktatás fenntartása miatt, különösen szomorú, hogy éppen a tapasztalt tanodások lába alól húzzák ki a talajt” – kommentálta a helyzetet *L. Ritók Nóra*. Blogjában azt írta, most államon kívüli pályázati lehetőséget kell keresnie a továbbműködésre, de addig is időt kell nyernie. „Ézért úgy döntöttem, az Igazgyöngy Toldi Tanodájának fenntartására szervezem meg a lovagkeresztet online árverését.”

Esélyt adni a lemaradóknak

„Tágabb értelemben kell nézni ezt az egész problémát. Az a gond, hogy az állam mindent megtesz annak érdeké-

ben, hogy az állami szereplőkön kívül mindenki más kiszoruljon a gyermekek neveléséből” – nyilatkozta a Klub Rádió-nak szeptember 26-án *Szűdi János*, a PSZ oktatáspolitikai szakértője. Elmondta, ha végiggondoljuk, hogy az általános iskolai korú gyerekeknek bent kell tartózkodni az iskolában reggel 8-tól 16 óráig, hogy hároméves kortól óvodába kell járni, akár akarja a szülő, akár nem, akkor jól látható, hogy az államnak nincs szüksége alternatív megoldásokra. Így a tanodára sem. Hozzátette: a tanoda nem közoktatás, hanem a gyermekvédelem területén egy speciális ellátás, amelynek az lenne a feladata, hogy minden ellátatlan gyerekről gondoskodjanak valamilyen formában. Ha az állam erre nem képes, akkor érthetetlen, miért nem támaszkodik más megoldásokra.

Mint mondta, azt nem tudni, hogy az 5,3 milliárd forint sok-e vagy kevés, hiszen nincsenek adatok arra nézve, hogy hány gyerek jár tanodába, hány gyereket látnak el a tanodák. Azt viszont látja, hogy „szisztematikusan folyik a nem állami ellátórendszer felszámolása, és az állam mindent megtesz annak érdekében, hogy a gyerekek kizárólag állami ellátást kapjanak. Miközben az állami ellátás például nem segít a szegény, hátrányos helyzetű cigány gyerekeken”. Beszélt arról, hogy a gyerekek 16 éves korig tankötelesek, innentől kezdve elkezdnek kihullani a rendszerből, vagy befejezik az általános iskolát, vagy nem, vagy lesz szakmájuk, vagy nem. Tehát óriási szükség lenne arra, hogy ezeket a gyerekeket hozzásegítsék ahhoz, hogy bejussanak egy középfokú iskolába. Mint mondta, a lemorzsolódás csökkentéséhez az államnak minden eszközt megkéne ragadnia, és aki a kezét nyújtja ehhez, azt segíteni kéne. Úgy tűnik azonban, az állam a segítséget nem veszi igénybe, belenyugszik abba, hogy adott esetben 6-7-8-10 ezer gyerek úgy lépjen ki az iskolarendszerből, hogy semmiféle végzettséggel nem rendelkezik.

(Folytatás a 14. oldalon)

TANODÁK A SZAKADÉK SZÉLÉN

(Folytatás a 13. oldalról)

Az oktatáspolitikai szakértő kijelentte: hosszabb tanulmányra lenne szükség ahhoz, hogy kiderüljön, milyen tanodai ellátórendszer van, hány gyerek veszi igénybe, és hogy osztották le a pénzeket. A jó megoldás egy stabil finanszírozási rendszer lenne.

Segélykérés Baranyából

A 2005-ben kiadott, a tanodák szervezését szolgáló módszertani segédanyag meghatározása értelmében a tanoda olyan intézmény, amely iskolán kívüli foglalkozás keretében a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, közülük is főként a hátrányos megkülönböztetés miatt még nehezebb helyzetben lévő romák iskolai sikerességét, továbbtanulását kívánja elősegíteni, ezáltal javítva későbbi esélyeiket a munkaerőpiacon

való érvényesülésre és a társadalmi integrációra. A tanodamozgalom főként pályázati forrásokra támaszkodik. Ezért is okozott sokkot, hogy számos olyan nagy múltú, rutinos szervezetnek bukott el a pályázata, amelyek évek óta sikeresen üzemeltetik tanodáikat. Az első, segélykérő üzenet már meg is érkezett a Szent Márton Caritas Alapítványtól. (Név és cím a szerkesztőségben.) Ebben többek között az áll:

„Bizonyára hallottatok róla, hosszas várakozás után kihirdették a tanodapályázatokat. Az általunk hosszú évek óta Alsószentmártonban, Gilvánfán, Magyarmecskén működtetett tanodáink közül egy sem nyert támogatást a következő 2-2,5 évre.

Munkánk – amit több évtizede sikerrel végzünk – a dél-baranyai kis falvakban élő, hátrányos helyzetű, cigány/roma gyerekek iskolai sikeressége érdekében,

támogatás hiányában teljesen ellehetetlenül. A tanodáinkba járó, közel 180-200 gyerek napi tanulmányi segítségét, uzsonnaprogramját, szabadidős programjait támogatás híján nem tudjuk megvalósítani. Legjobb esetben »Nyitott Házainkban« minimális gyermekmegőrzést tudunk biztosítani – azt sem mindenhol. (...)

Nálunk: Gilvánfán, Alsószentmártonban, Magyarmecskén »nagyon nagy« bajba kerültek a tanodás gyerekek és szülők, hosszú évek óta végzett közös munkánk vesz kárba.

Tudomásunk szerint sok más, régi tanodában is hasonló helyzet alakult ki: Péccsett, Bogyiszlón, Szekszárdon, Komlón, Bátorfaterenyén, Toldon, és még sok más településen. Minden jó szándékú, segítséget, támogatást, tanácsot szívesen fogadunk!”

PL-összeállítás

Jelentős kedvezményeket biztosít az OTP Bank a Pedagógusok Szakszervezetének tagjai részére

A kedvezmények igénybevételével a lakossági bankszámlavezetés, lakástakarék-szerződéskötés, lakás- és jelzáloghitel és személyi kölcsön-igénylés esetén jelentős megtakarítást érhet el a szakszervezet tagja.

Egy hónapos előkészítő munka után a Pedagógusok Szakszervezete és az OTP Bank Platina Munkáltatói Együttműködési Megállapodást kötött annak érdekében, hogy a szakszervezet tagjai, amennyiben a legnagyobb hazai bank szolgáltatásait választják, jelentős mértékű kedvezményeket tudjanak igénybe venni.

- A PSZ törekszik arra, hogy a tagok részére biztosított kedvezményekkel tovább javítsa a tanárok anyagi helyzetét.
- A lakossági bankszámlák vezetésében a bank nem különbözteti meg a régi és új ügyfelet, mindkét ügyfélkör részére biztosítja a számlavezetési díj-kedvezményeket. Az OTP Bank a kezdő és a már többéves munkaviszonnyal rendelkező tanárok részére egyaránt biztosít számlavezetési szolgáltatást, a tanár igényei szerint választhat az egész egyszerű számlavezetéstől kezdve a prémium és privátbanki szolgáltatásokig bezárólag a széles körű számlaválasztékból. Az OTP Bank által kibocsátott bankkártyával a szakszervezeti tag igénybe tudja venni az OTP Bank által tavasszal bevezetett OTP Kedvezményprogramot, a szerződött kereskedőknél bankkártyás vásárlás esetén a számlából különféle mértékű visszatérítést biztosít az OTP Bank, bankszámlán történő jóváírással.
- A lakásépítések és lakásvásárlások számának erőteljes növekedése miatt az OTP Bank a kedvezményes termékek körébe bevonta a lakás- és jelzáloghitelt. A hitelek induló költségeinek 50–100 százalékos (a hitel összeghatárától függően) elengedése a szakszervezeti tag tanárok részére jelentős engedményt tartalmaz a lakásépítésre, -vásárlásra, -felújításra felvett hitelek esetén.
- A megállapodás tartalmazza, hogy az OTP Lakástakarékot számlanyitási díj nélkül tudja megnyitni a PSZ tagja, amennyiben bankszámláját a banknál vezeti, vagy bankszámlát nyit és munkabér-átutalását az új számlára irányítja. A kedvező hozamú lakáscélú megtakarítás így még vonzóbbá válik a tagok részére.
- Amennyiben a szakszervezeti tagnak gyorsan ingatlanfedezet nélküli hitelre van szüksége, az OTP Bank személyi kölcsönt nyújt 1 százalékos kamatkedvezménnyel.
- Minden szakszervezeti tag, aki él a banki kedvezményekkel, és igénybe veszi a Platina Munkáltatói Számlacsomag szerződési lehetőségét, a bank honlapján keresztül évente egyszeri alkalommal 24 ezer Ft értékű OTP Travel bont igényelhet, melyet felhasználhat az utazási irodában megrendelt utazások kifizetésekor.

A PSZ-tagnak nem kell mást tennie, mint a kedvezmények igénylésével fel kell keresnie valamelyik OTP-bankfiókot, és be kell mutatnia a PSZ-tagkártyát. A bankfiókban tájékoztatják a kedvezményigénylés módjáról, lehetőségeiről, és el is végzik a szükséges intézkedéseket, hogy a szakszervezeti tag élni tudjon a bank nyújtotta kedvezményekkel.

TANÁCSKOZOTT A NYUGDÍJASTAGOZAT

„Hogyan tovább, nyugdíjas-képviselő?” címmel hívta össze éves tanácskozását a PSZ Országos Nyugdíjas Tagozata 2016. szeptember 5–7. között Hévízre.

Galló Istvánné, a PSZ elnöke tájékoztatta a résztvevőket az aktuális érdekvédelmi feladatokról, eredményekről és a PSZ nyugdíjasok érdekében végzett tevékenységéről.

Tájékoztatást kaptunk Osváth Pétertől a nyugdíjasok élethelyzetéről, a témával kapcsolatos országos felmérésről és annak lehetséges folytatásáról.

Második napra meghívtuk az országos társszervezetek elnökeit; a Nyugdíjasok Országos Képviselőtől Némethné Jankovics Györgyit, a Nyugdíjasok Országos Szövetségétől dr. Hegyesiné Orsós Évát, a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma nyugdíjas tagozatának elnökét, dr. Mayer Lajost, a Magyar Szakszervezeti Szövetség nyugdíjastagozatának elnökét, Tóth Mihályt, valamint Korózs Lajos országgyűlési képviselőt, az Országgyűlés népjóléti bizottságának alelnökét. Összinté örömeinkre szolgált, hogy sikerült e jelentős szervezetek vezetőit egy időben egy asztalhoz ültetni, és eredményes vitát generálni.

A konzultáció során a megyei nyugdíjastagozatok vezetőinek alkalmuk nyílt elmondani véleményüket. Együttesen megállapítottuk, hogy nincs könnyű dolgunk, ha fel kívánunk lépni a nyugdíjasok érdekében. A szociális és egészségügyi szolgáltatások megnyirbálása és a bejelentett 2017. évi nyugdíjmelés mértéke (0,9 százalék) ezt egyre inkább indokolja. Eredmények eléréséhez viszont szoros összefogásra van szükség! Megállapodtunk abban, hogy kölcsönösen keressük a további véleménycserék és az együttműködés lehetőségét.

A tanácskozás jó hangulatú tapasztalatcserével zárult.

Köszönjük dr. Perlaki Máriának, Veszprém megye elnökének, hogy helyet biztosított számunkra! Köszönjük a PSZ Országos Vezetőségének anyagi támogatását, amely lehetővé tette, hogy a tanácskozás a kihelyezett ülés keretében létrejöhessen!

A PSZ Országos Nyugdíjas Tagozata nevében:

Dobay László, a PSZ ONYT elnöke

„NOSZTALGIATALÁLKOZÓ”

A csodálatos „vénesszonyok nyara” szeptember 28-i, napsütéses délelőttjén a PSZ székházában jókedvű társaság gyűlt össze: érett korú hölgyek és urak vidám csapata. Ők alkották két választási cikluson át a PSZ Országos Nyugdíjas Tagozata intézőbizottságát. Le-köszönésük harmadik évében újra összejöttek, hogy valamikori együttes erőfeszítéseik hatását mérlegeljék, valamint tájékozzódjanak a PSZ jelenlegi tevékenységéről.

A jelenlevők között volt Szabó Zoltán elnök (Debrecen), Rágyanszki Györgyné titkár (Budapest), Bokor Gézné tag (Vas megye), Dankó Ervin tag (Békés megye), Fehér Tibor tag (Veszprém megye), Tiba Mihályné tag (Jász-Nagykun-Szolnok megye), Varga Ferencné tag (Pest megye), Zombory Miklósné tag (Budapest V. kerület).

Szabó Zoltán köszöntötte a megjelenteket és a meghívott Szabó Zsuzsa és Gosztanyi Gábor alelnököket.

Szabó Zsuzsa, a PSZ alelnöke röviden összefoglalta a szakszervezet 2016-ban végzett legfőbb tevékenységét, és ismertette célkitűzéseit az új tanévre.

A megjelentek közül többen elmondták, hogy jelenleg is bekapcsolódnak a lakóhelyük nyugdíjas PSZ-szervezeteinek munkájába, segítik azok működését. Szabadidejüket a család foglalja le, és sajnos egyre többet kell foglalkozniuk az egészségük fenntartásával is.

Végül felidéztek a közösen megélt emlékeket. A búcsúzó ez volt: „Jövőre veled ugyanitt.”

R. É.

Stressz-M.

30 NAP A STRESSZ CSÖKKENTÉSÉÉRT!

2016. november 14.–december 13.

A Stressz-M egy 2014 óta működő online platform, célja hogy segítséget és megoldást kínáljon, magán-személyeknek, cégeknek és intézményeknek a negatív stresszhatások / pszichoszociális kockázatok felmérésére és kezelésére.

Mit kínálunk a 30 napos programban?:

- ✓ Webinárium előadások: mentális egészség, a fizikális egészség és pszichés jóllét témában
- ✓ Online tesztet azonnali visszajelzéssel
- ✓ Személyes fejlődést segítő napi feladatokat
- ✓ Egy saját online fiókot, amiben folyamatosan nyomon követhető a fejlődés
- ✓ Mobil applikációt, mellyel könnyen elérhetővé válik a programban való részvétel

Regisztráció, jelentkezés: 2016. november 11-ig

További információ: Faragó István Tel: 06/709 678 110 E-mail: farago.istvan@stressz-m.hu

Weboldal: www.stressz-m.hu

KÖSZÖNJÜK, ELNÖK ÚR! KÖSZÖNJÜK, PÉTER!

A család, a barátok, a kollégák, a tisztelők sokasága köszönt el *Pataky Pétertől*, a szakszervezeti mozgalom meghatározó személyiségétől, a Magyar Szakszervezeti Szövetség első elnökétől 2016. szeptember 20-án Budapesten, az Újköztemetőben. A búcsúztatón *Rabi Ferenc*, a Bányá- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete elnöke, a Magyar Szakszervezeti Szövetség elnökségi tagja, *Dávid Ferenc*, a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége főtitkára, *Kisgyörgy Sándor*, az Érdekvédelmi Tanácsadó Szolgálat (ÉTOSZ) Egyesülés volt igazgatója mondott beszédet, *Papp János* színművész a család barátai nevében köszönt el Pataky Pétertől. (Az ő beszédét alább olvashatják.) Kollégák, harcostársak és barátok emlékeztek a szakszervezet példát adó vezetőjére, aki bátor helytállással, kivételes emberséggel, meggyőző szakmai tudással, erős adó tisztességgel képviselte a dolgozó embert. Sokan, nagyon sokan kísérték utolsó útjára. A fehér virágos koszorúk, a megemlékezők egy-egy szál virágja bizonyítja, munkássága, emléke velünk marad, irányt mutat, erőt ad. Köszönjük, Elnök Úr! Köszönjük, Péter! Nyugodj békében!

Élet, halál, szerelem, Isten, természet

- *Barátom, Péter! Beszélgetésünk témái az élet, a halál, a szerelem, Isten és a természet lesznek.*
- Barátom, János! Alább nem is adjuk?
- *Nem, bizony!*
- Jó, kérdezz!
- *Mi ez a, szerintem, nagyszerű valami? Az élet? Mire jó, mit kezdünk vele?*
- Szerinted is nagyszerű? Egyetértünk. De ne várj tőlem receptet, hogy mit kezdj vele. Amúgy is tudod te, hogy mire jó, mit kezdj a magadéval. Ki-ki a magáéval. Valamit mégis! Tanácsolnám mindenkinek, hogy keresse, szeresse, ne tagadja meg a gyökereit! Nekem is a nagyszülői, apai, anyai örökség adott mindig kapaszkodót, mutatott irányt. Meg a környezetet, a pesti bérház harmadik, már nem igazán rangos, gangos udvara. A belakott utcák, terek, a „pesti srácok” otthona. Az voltam. Egy pesti srác. Ma is az vagyok. Ez a gyökér táplál, amikor vitába szálllok a munkából becsülettel megélni akarók jogaiért. És ez tölti ki az életemet, aminek így talán van is valami értelme. Hű, de patetikus lett ez!
- *Nem, Péter! Nem volt az. De mit gondolsz a halálról? Nem disznóság, hogy egy tartalmas, értelmes élet egyszer csak értelmetlen véget ér?*
- Jánosom, van annak értelme! „Az élet mellett ott van a halál, boldogságnál a lehangolás, a fénynél árnyék, kétség és remény...” ugye, valahogy így van a „Tragédiában”? Egy élet fénye a halál után ragyog fel igazán. Tessék, ez meg még patetikusabb lett! Miket hozol te ki belőlem? Egyszerűbben mondom. Elfogadom a halált, mert kikerülhetetlen valóság. Része az élet teljességének. Biztos nem lesz könnyű. Kié az? Jó lenne, ha csendben tudnék elmenni. Ha minél kevesebb gondot okoznék a szeretteimnek. Add, Uramisten!
- *Van? Van Isten?*
- Sokat gondoltam én ezzel, sokat hozzáolvastam. Minél többet, annál inkább azt gondoltam, hogy nincs. Nem bántom azokat, akik hisznek benne. Jó kapaszkodó tud lenni a halálfélelemben. És nekem is szükségem van kapaszkodóra. Ami talán az öröklét. Már úgy értem, hogy amit gondolunk, szólnak és cselekszünk, tudod, ahogy a Biblia kéri: ne véts se gondolatban, se szóban, se cselekedetben! – szóval a tetteinknek a végtelenbe hullámozó hatása, na, az az öröklét.
- *Péter! Ez patetikus!*
- Nem, János! A legegyszerűbb cselekedeteinkben is ott van az öröklétünk. Igen, ott van.
- *A szerelemben is?*
- Abban igazán! Még inkább a szeretetben!
- *Ezt fejtsd ki bővebben!*
- Nem fejtem.
- *Miért?*
- Annál szemérmesebb vagyok. Na, jó. Szerellemmel szeretem ma is azt a rakamazi lányt, aki csak ámult a „pesti srác” tudásán, hogy ez a szerénynek tűnő fiú mi mindent tud a házakat díszítő szobrokról, frízekről, erkélykonzolokról, domborművekről és feliratokról. Azzal vallottam szerelmet. Megértésre találtam. Lett is belőle két „egyke” lány. Így hívom őket, merthogy annyi köztük a korkülönbség, mintha egykék lennének. Most meg már az unokák. Látod, ez is öröklét!
- *Utolsó témakör, a természet.*
- Na, az nem egy utolsó téma! Annyi örömet ad, amennyit a munka, a szerelem, az élet öröme együttvéve. Illetve, inkább, hogy abban minden benne van! Árnyékostul! De hát ezt neked mesélem?! Ha annyi milliónk, na jó, inkább milliárdunk lenne, ahány lépést együtt túráztunk, mi mindent kezdhetnénk vele!
- *Mi mindent, Péter?*
- Nem tudom, János. Így hirtelen nem tudom. Annyi mindent kéne vele kezdeni! Annyi mindent kéne kezdeni! Van még kérdésed?
- *Nincs.*
- Akkor én most megyek.
- *Menj, Péter, nyugodtan. Mi is jövőnk.*

